

COMMISSION REGULATION (EU) 2015/1222 of 24 July 2015 establishing a guideline on capacity allocation and congestion management

KOMMISJONSFORORDNING (EU) 2015/1222

av 24. juli 2015

om fastsettelse av retningslinjer for kapasitetstildeling og flaskehalshåndtering

EUROPAKOMMISJONEN HAR —

under henvisning til traktaten om Den europeiske unions virkemåte,

under henvisning til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 714/2009 av 13. juli 2009 om vilkår for tilgang til nett for utveksling av elektrisk kraft over landegrensene og om oppheving av forordning (EF) nr. 1228/2003⁽¹⁾, særlig artikkel 18 nr. 3 bokstav b) og nr. 5, og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) En rask gjennomføring av et velfungerende og sammenkoplet indre energimarked er avgjørende for målet om å opprettholde sikkerheten i energiforsyningen, øke konkurranseevnen og sikre at alle forbrukere kan kjøpe energi til overkommelige priser. Et velfungerende indre marked for elektrisk kraft bør gi produsentene insentiver til å investere i ny kraftproduksjon, herunder elektrisk kraft fra fornybare energikilder, og bør legge særlig vekt på de mest isolerte medlemsstatene og regionene i Unionens energimarked. Et velfungerende marked bør også gjennom hensiktsmessige tiltak fremme en mer effektiv energibruk hos forbrukerne, og en sikker energiforsyning er en forutsetning for dette.
- 2) Sikker energiforsyning er et vesentlig element for offentlig sikkerhet og henger derfor tett sammen med et indre marked for elektrisk kraft som fungerer tilfredsstillende, og integrasjonen av de isolerte markedene for elektrisk kraft i medlemsstatene. Elektrisk kraft kan bare framføres til unionsborgerne gjennom nettet. Velfungerende markeder for elektrisk kraft og særlig nettene og andre eiendeler knyttet til forsyningen av elektrisk kraft, spiller en avgjørende rolle for offentlig sikkerhet, en konkurransedyktig økonomi og unionsborgernes velferd.
- 3) Forordning (EF) nr. 714/2009 fastsetter ikke-diskriminerende regler for vilkårene for tilgang til nett for utveksling av elektrisk kraft over landegrensene, særlig regler for kapasitetstildeling og håndtering av flaskehalser i overføringsforbindelser og transmisjonsnett som påvirker grensekryssende flyt av elektrisk kraft. For å arbeide mot et virkelig integrert marked for elektrisk kraft bør de nåværende reglene for kapasitetstildeling, flaskehalshåndtering og handel med elektrisk kraft harmoniseres ytterligere. Denne forordning fastsetter derfor harmoniserte minstekrav til den endelige felles dagen-før- og intradagmarkedskoplingen (day-ahead and intraday coupling) for å skape en klar juridisk ramme for en effektiv og moderne ordning for kapasitetstildeling og flaskehalshåndtering, som fremmer handelen med elektrisk kraft i Unionen og en mer effektiv utnyttelse av nettet, og øker konkurransen til fordel for forbrukerne.
- 4) For å kunne innføre felles dagen-før- og intradagmarkedskopling må den tilgjengelige kapasiteten over landegrensene beregnes på en samordnet måte av operatørene av transmisjonsnett («Transmission System Operators», heretter kalt TSO-er). For dette formål bør de utvikle en felles nettmodell som omfatter produksjon, last og nettstatus per time. Den tilgjengelige kapasiteten bør normalt beregnes i samsvar med den såkalte flytbaserte beregningsmetoden, som er en metode som tar hensyn til at elektrisk kraft kan flyte via ulike veier, og som optimaliserer den tilgjengelige kapasiteten i nett som innbyrdes er sterkt avhengig av hverandre. Den tilgjengelige kapasiteten over landegrensene bør være et viktig bidrag til den videre beregningsprosessen, der alle kjøps- og salgsbud i Unionen som kraftbørsene tar imot, matches, idet det tas hensyn til tilgjengelig kapasitet over landegrensene på en økonomisk optimal måte. Felles dagen-før- og intradagmarkedskopling sikrer at kraften normalt overføres fra områder med lav pris til områder med høy pris.
- 5) Markedskoplingsoperatøren («market coupling operator», heretter kalt «MCO») bruker en bestemt algoritme for å matche kjøps- og salgsbud på en optimal måte. Resultatene av beregningen bør gjøres tilgjengelige for alle kraftbørser uten noen form for forskjellsbehandling. På grunnlag av resultatene av MCO-ens beregning bør kraftbørsene underrette sine kunder om hvilke kjøps- og salgsbud som er antatt. Energien bør deretter overføres gjennom nettet i samsvar med resultatene av MCO-ens beregning. Prosessen for felles dagen-før- og intradagmarkedskopling er tilsvarende, bortsett fra at det ved

⁽¹⁾ EUT L 211 av 14.8.2009, s. 15.

intradagmarkedskopling bør benyttes en kontinuerlig prosess hele dagen gjennom i stedet for en enkelt beregning som ved dagen-før-markedskopling.

- 6) Kapasitetsberegningen for tidsrammene for dagen-før- og intradagmarkedet bør samordnes minst på regionalt plan for å sikre at kapasitetsberegningen er pålitelig, og at optimal kapasitet gjøres tilgjengelig for markedet. Felles metoder for beregning av regional kapasitet bør utvikles for å definere inndata, beregningsmetode og valideringskrav. Opplysninger om tilgjengelig kapasitet bør oppdateres til rett tid på grunnlag av den nyeste informasjonen ved hjelp av en effektiv kapasitetsberegningsprosess.
- 7) To metoder er tillatt for å beregne utvekslingskapasitet mellom budområder: den flytbaserte metoden eller metoden for samordnet netto overføringskapasitet. Den flytbaserte metoden bør anvendes som hovedmetode for kapasitetsberegning i dagen-før- og intradagmarkedet dersom budområdene er sterkt avhengige av hverandre med hensyn til utvekslingskapasitet. Den flytbaserte metoden bør først innføres etter at markedsdeltakerne er blitt rådspurt og har hatt tilstrekkelig tid til å forberede en smidig overgang. Metoden for samordnet netto overføringskapasitet bør bare anvendes i regioner der budområdene er mindre avhengige av hverandre med hensyn til utvekslingskapasitet, og det kan påvises at den flytbaserte metoden ikke ville gi noen merverdi.
- 8) Med sikte på å beregne utvekslingskapasiteten mellom budområder på en samordnet måte bør det utvikles en felles nettmodell for felles dagen-før- og intradagmarkedskopling som representerer det sammenkoblede europeiske nettet. Den felles nettmodellen bør omfatte en modell av transmisjonsnettet som viser plasseringen av produksjons- og lastenheter som er relevante for beregningen av utvekslingskapasitet mellom budområder. Det er avgjørende for utviklingen av den felles nettmodellen at hver enkelt TSO leverer korrekt informasjon til rett tid.
- 9) Hver enkelt TSO bør utvikle en individuell nettmodell av sitt system og sende den til de TSO-ene som har ansvaret for å slå dem sammen til en felles nettmodell. De individuelle nettmodellene bør inneholde opplysninger om produksjons- og lastenheter.
- 10) TSO-ene bør anvende et felles sett av korrigerende tiltak som mothandel eller spesialregulering for å håndtere både interne flaskehalser og flaskehalser mellom budområder. For å fremme en mer effektiv kapasitetstildeling og unngå unødige innskrenkninger i utvekslingskapasitet over landegrensene, bør TSO-ene samordne bruken av korrigerende tiltak i forbindelse med kapasitetsberegningen.
- 11) Budområder som gjenspeiler fordelingen av tilbud og etterspørsel, er en hjørnestein i den markedsbaserte handelen med elektrisk kraft og er en forutsetning for å få full utnyttelse av metodene for kapasitetstildeling, herunder den flytbaserte metoden. Budområdene bør derfor fastsettes på en måte som sikrer effektiv flaskehalshåndtering og et samlet effektivt marked. Budområdene kan senere endres ved at de deles opp eller slås sammen eller ved at grensene justeres. Budområdene bør være de samme for alle tidsrammer for markedet. Gjennomgåelsen av budområdenes konfigurasjonen i henhold til denne forordning vil spille en viktig rolle når strukturelle flaskehalser skal identifiseres, og gjøre det mulig å avgrense budområdene på en mer effektiv måte.
- 12) TSO-ene bør samordne spesialregulering eller mothandel som har betydning over landegrensene, på regionalt eller høyere plan. Spesialregulering eller mothandel som har betydning over landegrensene, bør samordnes med spesialregulering og mothandel internt i kontrollområdet.
- 13) Kapasitet bør tildeles innenfor tidsrammene for dagen-før- og intradagmarkedet ved bruk av implisitte tildelingsmetoder, særlig metoder som innebærer samtidig tildeling av elektrisk kraft og kapasitet. For felles dagen-før-markedskopling bør metoden være implisitt auksjon, og for felles intradagmarkedskopling bør den være løpende implisitt tildeling. Metoden med implisitt auksjon bør baseres på effektiv informasjonsoverføring til rett tid mellom TSO-ene, kraftbørser og en rekke andre parter for å sikre at kapasitet tildeles og flaskehalser håndteres på en effektiv måte.
- 14) Av effektivitetshensyn og for å gjennomføre felles dagen-før- og intradagmarkedskopling så raskt som mulig, bør den felles dagen-før- og intradagmarkedskoplingen benytte eksisterende markedsoperatører og allerede innførte løsninger når det er

relevant, uten dermed å utelukke konkurranse fra nye operatører.

- 15) Kommisjonen kan i samarbeid med Byrådet for samarbeid mellom energireguleringsmyndigheter (heretter kalt «Byrådet») opprette eller utpeke et felles regulert foretak som skal utøve felles MCO-funksjoner i forbindelse med driften av den felles dagen-før- og intradagmarkedskoplingen.
- 16) Utviklingen av mer likvide intradagmarkeder som gir partene mulighet til å balansere sine posisjoner nærmere sanntid, bør bidra til å integrere fornybare energikilder på Unionens markeder for elektrisk kraft og dermed fremme de politiske målene når det gjelder fornybar energi.
- 17) Utvekslingskapasiteten mellom budområder på dagen-før- og intradagmarkedet bør gjøres bindende for å muliggjøre effektiv tildeling over landegrensene.
- 18) For at implisitte auksjoner skal kunne holdes i hele Unionen, er det nødvendig å sikre en priskoplingsprosess som omfatter hele Unionen. Denne prosessen bør ta hensyn til overføringskapasitet og tildelingsbegrensninger og bør utformes slik at den kan anvendes i eller utvides til hele Unionen, og slik at det er mulig å utvikle nye produkttyper i framtiden.
- 19) Kraftbørser tar imot kjøps- og salgsbud innenfor ulike tidsrammer, og disse utgjør de inndata som er nødvendige for å gjennomføre kapasitetsberegningen i forbindelse med felles dagen-før- og intradagmarkedskopling. Ifølge reglene for handel med elektrisk kraft i denne forordning er det derfor nødvendig å fastsette en institusjonell ramme for kraftbørser. Felles krav til utnevnelsen av utpekte operatører på markedet for elektrisk kraft («nominated electricity market operators», heretter kalt «NEMO-er») og til deres oppgaver bør gjøre det lettere å nå målene i forordning (EF) nr. 714/2009 og tillate at den felles dagen-før- og intradagmarkedskoplingen tar behørig hensyn til det indre marked.
- 20) Opprettelsen av en felles dagen-før- og intradagmarkedskopling krever at potensielt konkurrerende kraftbørser samarbeider om å etablere felles markedskoplingsfunksjoner. Derfor er tilsynet med og overholdelsen av konkurransereglene av største betydning for disse felles funksjonene.
- 21) Til tross for utviklingen av en pålitelig algoritme til bruk ved matching av kjøps- og salgsbud og hensiktsmessige sikkerhetsprosesser, kan det oppstå situasjoner der priskoplingsprosessen ikke gir resultater. Det er derfor nødvendig å fastsette alternative løsninger på nasjonalt og regionalt plan for å sikre at kapasitet fortsatt kan tildeles.
- 22) Det bør innføres en pålitelig prising av overføringskapasitet for tidsrammen for intradagmarkedet, som gjenspeiler flaskehalsen dersom kapasiteten er begrenset.
- 23) Faktiske kostnader som påløper for å garantere bindende kapasitet og for å innføre prosesser for å oppfylle denne forordning, bør innen rimelig tid dekkes gjennom nettariffer eller andre egnede ordninger. NEMO-er bør, også når de utøver MCO-funksjoner, ha rett til å få dekket kostnader de har pådratt seg, forutsatt at kostnadene er faktiske, rimelige og forholdsmessige.
- 24) For å unngå forsinkelser og tvister som følge av kostnadsfordelingen bør partene bli enige om regler for å fordele felleskostnadene for felles dagen-før-markedskopling og felles intradagmarkedskopling mellom NEMO-er og TSO-er fra ulike medlemsstater for gjennomføringsprosessen begynner.
- 25) Samarbeidet mellom TSO-er, NEMO-er og reguleringsmyndigheter er nødvendig for å fremme gjennomføringen av et velfungerende indre marked for elektrisk kraft og for å sikre optimal forvaltning, samordnet drift og en solid teknisk utvikling av transmisjonsnettet for elektrisk kraft i Unionen. TSO-er, NEMO-er og reguleringsmyndigheter bør utnytte synergieffektene som oppstår fra prosjekter for kapasitetstildeling og flaskehalshåndtering, som bidrar til utviklingen av det indre marked for elektrisk kraft. De bør bygge på de erfaringene som høstes, respektere beslutningene som treffes, og bruke løsningene som utarbeides i forbindelse med disse prosjektene.
- 26) For å sikre et nært samarbeid mellom TSO-er, NEMO-er og reguleringsmyndigheter bør det fastsettes en robust og ikke-

diskriminerende styringsramme på unionsplan for felles dagen-før- og intradagmarkedskopling.

- 27) Formålet med denne forordning, nemlig å opprette en felles dagen-før- og intradagmarkedskopling, kan ikke nås uten visse harmoniserte regler for kapasitetsberegning, flaskehalshåndtering og handel med elektrisk kraft.
- 28) En felles dagen-før- og intradagmarkedskopling bør imidlertid bare innføres trinnvis ettersom regelverket for handel med elektrisk kraft og transmisjonsnettets fysiske struktur kjennetegnes av betydelige forskjeller mellom medlemsstater og regioner. Innføringen av en felles dagen-før- og intradagmarkedskopling krever derfor en fortløpende tilpasning av eksisterende metoder for beregning og tildeling av kapasitet og flaskehalshåndtering. Felles dagen-før- og intradagmarkedskopling kan derfor om nødvendig innføres på regionalt plan i første omgang.
- 29) En felles dagen-før- og intradagmarkedskopling forutsetter innføring av harmoniserte maksimums- og minimumslikevektspriser som bidrar til å styrke vilkårene for å investere i sikker kapasitet og forsyningssikkerhet på lang sikt, både innenfor den enkelte medlemsstat og mellom medlemsstater.
- 30) Ettersom vilkårene eller metodene som kreves for fullt ut å kunne utnytte den felles dagen-før- og intradagmarkedskoplingen, er svært komplekse og detaljerte, bør visse detaljerte vilkår eller metoder utvikles av TSO-ene og NEMO-ene og godkjennes av reguleringsmyndighetene. Imidlertid må ikke utviklingen av visse vilkår eller metoder hos TSO-er og kraftbørser, og reguleringsmyndighetenes påfølgende godkjenning av dem, forsinke gjennomføringen av det indre marked for elektrisk kraft. Det er derfor nødvendig å fastsette særlige bestemmelser om samarbeidet mellom TSO-er, NEMO-er og reguleringsmyndighetene.
- 31) I samsvar med artikkel 8 i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 713/2009⁽²⁾ bør Byrådet treffe en beslutning dersom vedkommende nasjonale reguleringsmyndigheter ikke har kunnet komme til enighet om felles vilkår eller metoder.
- 32) Denne forordning er utarbeidet i nært samarbeid med Byrådet, det europeiske nettverket av operatører av transmisjonsnett for elektrisk kraft («ENTSO for elektrisk kraft») og berørte parter med henblikk på å vedta effektive, balanserte og forholdsmessige regler basert på gjennomsiktighet og delaktighet. I samsvar med artikkel 18 nr. 3 i forordning (EF) nr. 714/2009 skal Kommisjonen samrå seg med Byrådet, ENTSO for elektrisk kraft og andre relevante berørte parter, særlig NEMO-er, før det fremmes eventuelle forslag til endring av denne forordning.
- 33) Denne forordning supplerer vedlegg I i forordning (EF) nr. 714/2009, i samsvar med prinsippene fastsatt i artikkel 16 i nevnte forordning.
- 34) Ettersom det er en meget stor oppgave å innføre en felles dagen-før- og intradagmarkedskopling på det eksisterende markedet i Irland og Nord-Irland, pågår det for tiden en større omstrukturering av dette markedet. Det trengs derfor mer tid for å gjennomføre deler av denne forordning og for å innføre en rekke overgangsordninger.
- 35) Tiltakene fastsatt i denne forordning er i samsvar med uttalelse fra komiteen nevnt i artikkel 23 nr. 1 i forordning (EF) nr. 714/2009 —

VEDTATT DENNE FORORDNING:

AVDELING I

ALMINNELIGE BESTEMMELSER

Artikkel 1

Formål og virkeområde

1. Denne forordning fastsetter detaljerte retningslinjer for tildeling av utvekslingskapasitet mellom budområder og flaskehalshåndtering i dagen-før- og intradagmarkedene, herunder kravene til fastsettelse av felles metoder for å bestemme kapasitet som er tilgjengelig samtidig mellom budområder, kriterier for vurdering av effektivitet og en gjennomgåelse av budområdenes konfigurasjon.

⁽²⁾ Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 713/2009 av 13. juli 2009 om opprettelse av et byrå for samarbeid mellom energireguleringsmyndigheter (EUT L 211 av 14.8.2009, s. 1).

2. Denne forordning får anvendelse på alle transmisjonsnett og overføringsforbindelser i Unionen unntatt transmisjonsnett på øyer som ikke er knyttet sammen med andre transmisjonsnett via overføringsforbindelser.
3. I medlemsstater der det finnes mer enn én TSO, gjelder denne forordning for alle TSO-er i medlemsstaten. Dersom en TSO ikke har en funksjon som er relevant for en eller flere forpliktelser i henhold til denne forordning, kan medlemsstatene legge til rette for at ansvaret for å oppfylle disse forpliktelsene pålegges en eller flere andre bestemte TSO-er.
4. Unionens felles dagen-før- og intradagmarkedskopling kan åpnes for markedsoperatører og TSO-er som driver virksomhet i Sveits, forutsatt at nasjonal rett i landet gjennomfører de viktigste bestemmelsene i Unionens regelverk om markedet for elektrisk kraft, og at det finnes en mellomstatlig avtale om samarbeid om elektrisk kraft mellom Unionen og Sveits.
5. Forutsatt at vilkårene i nr. 4 over blir oppfylt, skal Kommisjonen på grunnlag av en uttalelse fra Byrådet treffe beslutning om hvorvidt Sveits skal få delta i den felles dagen-før- og intradagmarkedskoplingen. De rettighetene og forpliktelsene som gjelder for Sveits' NEMO-er og TSO-er som slutter seg til den felles dagen-før-markedskoplingen, skal være i samsvar med rettighetene og pliktene til NEMO-er og TSO-er som driver virksomhet i Unionen, for å sikre velfungerende systemer for felles dagen-før- og intradagmarkedskopling på unionsplan og like vilkår for alle berørte parter.

Artikkel 2

Definisjoner

I denne forordning får definisjonene i artikkel 2 i forordning (EU) nr. 714/2009, artikkel 2 i kommisjonsforordning (EU) nr. 543/2013⁽³⁾ og artikkel 2 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/72/EF⁽⁴⁾ anvendelse.

Videre menes med:

1. «individuell nettmodell» et datasett som beskriver kraftsystemets egenskaper (produksjon, last og nettopologi) og tilhørende regler for å endre disse egenskapene under kapasitetsberegningen, som er utviklet av de ansvarlige TSO-ene, og som skal slås sammen med komponenter fra andre individuelle nettmodeller for å utarbeide den felles nettmodellen,
2. «felles nettmodell» et datasett som dekker hele Unionen, som er avtalt mellom ulike TSO-er, og som beskriver de viktigste egenskapene ved kraftsystemet (produksjon, last og nettopologi) og reglene for å endre disse egenskapene under kapasitetsberegningsprosessen,
3. «kapasitetsberegningsregion» det geografiske området der samordnet kapasitetsberegning anvendes,
4. «scenario» prognose for kraftsystemets status for en gitt tidsramme,
5. «nettoposisjon» nettosummen av eksporten og importen av elektrisk kraft for hver markedstidsenhet i et budområde,
6. «tildelingsbegrensninger» begrensninger som skal respekteres i forbindelse med kapasitetstildelingen for å holde transmisjonsnettet innenfor grensene for driftssikkerhet, og som ikke er blitt omregnet til utvekslingskapasitet mellom budområder, eller som er nødvendig for å gjøre kapasitetstildelingen mer effektiv,
7. «grenser for driftssikkerhet» akseptable driftsgrenser for sikker nettdrift, for eksempel termiske grenseverdier, spenningsgrenser, kortslutningsstrøm, frekvens og dynamisk stabilitet,
8. «metode for samordnet netto overføringskapasitet» en metode for kapasitetsberegning som er basert på prinsippet om forhåndsvurdering og -fastsettelse av maksimal energiutveksling mellom tilstøtende budområder,
9. «flytbasert metode» en metode for kapasitetsberegning der energiutvekslingen mellom budområder begrenses av distribusjonsfaktorer for kraftoverføring og tilgjengelige marginer på kritiske nettkomponenter,
10. «uforutsett hendelse» mulig feil som er identifisert, eller feil som allerede har inntruffet på en komponent, som ikke bare gjelder

⁽³⁾ Kommisjonsforordning (EU) nr. 543/2013 av 14. juni 2013 om innsending og offentliggjøring av opplysninger på markedene for elektrisk kraft og om endring av vedlegg I til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 714/2009 (EUT L 163 av 15.6.2013, s. 1).

⁽⁴⁾ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/72/EF av 13. juli 2009 om felles regler for det indre marked for elektrisk kraft og om oppheving av direktiv 2003/54/EF (EUT L 211 av 14.8.2009, s. 55).

komponenter i transmisjonsnettet, men også viktige komponenter hos nettbrukere og i distribusjonsnettet, dersom de er relevante for transmisjonsnettets driftssikkerhet,

11. «ansvarlig for samordnet kapasitetsberegning» den eller de enhetene som har i oppgave å beregne overføringskapasitet på regionalt plan eller høyere,
12. «produksjonsfordelingsnøkkel» en metode for omregning av en endring i nettoposisjon for et gitt budområde til estimerte spesifikke verdier for produksjonsøkning eller -reduksjon i den felles nettmodellen,
13. «korrigerende tiltak» ethvert tiltak som anvendes manuelt eller automatisk av en eller flere TSO-er for å opprettholde driftssikkerheten,
14. «pålitelighetsmargin» reduksjonen av utvekslingskapasitet mellom budområder for å dekke usikkerheten ved kapasitetsberegning,
15. «markedstid» mellomeuropeisk sommertid eller mellomeuropeisk tid, alt etter hva som gjelder,
16. «flaskehalsinntekt» inntekter som mottas som følge av kapasitetstildeling,
17. «marksedsrelatert flaskehals» en situasjon der det økonomiske overskuddet for den felles dagen-før- eller intradagmarkedskoplingen er begrenset av utvekslingskapasiteten mellom budområder eller av tildelingsbegrensninger,
18. «fysisk flaskehals» enhver nettsituasjon der forventet eller faktisk kraftflyt bryter med de enkelte nettkomponenters termiske grenseverdier og kraftsystemets spenningsstabilitet eller vinkelstabilitet,
19. «strukturell flaskehals» flaskehals i transmisjonsnettet som kan defineres entydig, som er forutsigbar, geografisk stabil over tid og forekommer jevnlig under normale forhold i kraftsystemet,
20. «matching» den handelsprosessen der salgsordrer matches med kjøpsordrer for å sikre høyest mulig økonomisk overskudd for den felles dagen-før- eller intradagmarkedskoplingen,
21. «ordre» en intensjon om å kjøpe eller selge energi eller kapasitet, uttrykt av en markedsdeltaker på bestemte vilkår for gjennomføring,
22. «matchede ordrer» alle kjøps- og salgsordrer som er matchet av priskoplingsalgoritmen eller algoritmen for kontinuerlig matching av transaksjoner,
23. «utpekt operatør på markedet for elektrisk kraft (NEMO)» en enhet utpekt av vedkommende myndighet til å utføre oppgaver knyttet til felles dagen-før- eller intradagmarkedskopling,
24. «delt ordrebok» en modul i systemet for den kontinuerlige intradagmarkedskoplingen som samler inn alle matchbare ordrer fra NEMO-er som deltar i felles intradagmarkedskopling, og som kontinuerlig matcher disse ordrene,
25. «handel» en eller flere matchede ordrer,
26. «felles dagen-før-markedskopling» auksjonsprosessen der innsamlede ordrer matches og utvekslingskapasiteten mellom budområder tildeles samtidig for ulike budområder på dagen-før-markedet,
27. «felles intradagmarkedskopling» den kontinuerlige prosessen der innsamlede ordrer matches og utvekslingskapasiteten mellom budområder tildeles samtidig for ulike budområder på intradagmarkedet,
28. «priskoplingsalgoritme» algoritmen som brukes ved felles dagen-før-markedskopling for samtidig matching av ordrer og tildeling av utvekslingskapasitet mellom budområder,
29. «matchingsalgoritme for kontinuerlig handel» algoritmen som brukes i felles intradagmarkedskopling for kontinuerlig matching av ordrer og tildeling av utvekslingskapasitet mellom budområder,
30. «funksjon som markedskoplingsoperatør (MCO-funksjon)» oppgaven med å matche ordrer fra dagen-før- og intradagmarkedene for ulike budområder og samtidig tildele utvekslingskapasitet mellom budområdene,
31. «likevektspris» prisen som fastsettes ved å matche den høyeste aksepterte salgsordren og den laveste aksepterte kjøpsordren i markedet for elektrisk kraft,
32. «planlagt utveksling» en overføring av elektrisk kraft som er planlagt mellom geografiske områder, for hver markedstidsenhet og for en gitt retning,

33. «ansvarlig for beregning av planlagt utveksling» den eller de enhetene som har ansvaret for å beregne planlagte utvekslinger,
34. «tidsramme for dagen-før-markedet» tidsrammen for markedet for elektrisk kraft fram til stengetid for dagen-før-markedet, der produkter handles dagen før levering av hver markedstidsenhet,
35. «frist for bindende fastsettelse av kapasitet i dagen-før-markedet» tidspunktet for når utvekslingskapasitet mellom budområdene blir bindende fastsatt,
36. «stengetid for dagen-før-markedet» tidspunktet for når ordrer ikke lenger aksepteres på dagen-før-markedet,
37. «tidsramme for intradagmarkedet» tidsrammen for markedet for elektrisk kraft fra åpningstid til stengetid for det områdekryssende intradagmarkedet, der produkter handles for hver markedstidsenhet før de leveres,
38. «åpningstid for det områdekryssende intradagmarkedet» tidspunktet for når utvekslingskapasiteten mellom budområder frigis for en gitt markedstidsenhet og en gitt budområdegrense,
39. «stengetid for det områdekryssende intradagmarkedet» tidspunktet for når tildeling av utvekslingskapasitet mellom budområder ikke lenger er tillatt for en gitt markedstidsenhet,
40. «kapasitetshåndteringsmodul» et system som inneholder ajourførte opplysninger om tilgjengelig utvekslingskapasitet mellom budområder, med henblikk på tildeling av utvekslingskapasitet mellom budområder på intradagmarkedet,
41. «ikke-standardisert intradagprodukt» et produkt for kontinuerlig intradagmarkedskopling som ikke gjelder konstant levering av energi, eller som gjelder et tidsrom som overstiger en markedstidsenhet, med særlige egenskaper som er ment å gjenspeile praksis for systemdrift eller markedsbehov, for eksempel ordrer som dekker flere forskjellige markedstidsenheter eller produkter som gjenspeiler oppstartskostnader for produksjonsenheter,
42. «sentral motpart» den eller de enhetene som har som oppgave å inngå kontrakter med markedsdeltakere gjennom novasjon av kontraktene fra matchingsprosessen og organisere overføring av nettoposisjoner fra kapasitetstildelingen med andre sentrale motparter eller overføringsagenter,
43. «overføringsagent» den eller de enhetene som har som oppgave å overføre nettoposisjoner mellom forskjellige sentrale motparter,
44. «bindende fastsatt kapasitet» en garanti om at rettigheter til utvekslingskapasitet mellom budområder vil forbli uendret, og at en godtgjøring skal betales dersom de likevel skulle bli endret,
45. «*force majeure*» alle uforutsette eller uvanlige hendelser eller situasjoner som ikke forårsakes av en feil hos TSO-en, og som ligger utenfor dennes rimelige kontroll, og som ikke kan unngås eller avhjelpes med rimelig forutseenhet og aktsomhet, som ikke kan løses ved tiltak som er rimelige og mulige for TSO-en sett fra et teknisk eller økonomisk synspunkt, som faktisk har oppstått og objektivt sett kan kontrolleres, og som midlertidig eller permanent gjør det umulig for TSO-en å oppfylle sine forpliktelser i samsvar med denne forordning,
46. «økonomisk overskudd for den felles dagen-før- eller intradagmarkedskoplingen» summen av i) leverandøroverskuddet for den felles dagen-før- eller intradagmarkedskoplingen for det relevante tidsrommet, ii) forbrukeroverskuddet for den felles dagen-før- eller intradagmarkedskoplingen, iii) flaskehalsinntektene og iv) andre tilknyttede kostnader og nytte når disse øker den økonomiske effektiviteten for det aktuelle tidsrommet, idet leverandør- og forbrukeroverskuddet er forskjellen mellom de ordrene som aksepteres og likevektsprisen per energienhet, multiplisert med energimengden i de ordrene som aksepteres.

Artikkel 3

Mål for samarbeidet om kapasitetstildeling og flaskehalshåndtering

Formålet med denne forordning er som følger:

- a) å fremme effektiv konkurranse i produksjonen av, handelen med og forsyningen av elektrisk kraft,
- b) å sikre optimal bruk av transmisjonsinfrastrukturen,
- c) å sikre driftssikkerheten,
- d) å optimalisere beregningen og tildelingen av utvekslingskapasitet mellom budområder,

- e) å sikre rettferdig og ikke-diskriminerende behandling av TSO-er, NEMO-er, Byrået, reguleringsmyndigheter og markedsdeltakere,
- f) å sikre og forbedre gjennomsiktighet og pålitelighet med hensyn til opplysninger,
- g) å bidra til effektiv og langsiktig drift og utvikling av transmisjonsnett for elektrisk kraft og elektrisitetssektoren i Unionen,
- h) å ta hensyn til behovet for et rettferdig og velordnet marked og en rettferdig og velordnet prisdannelse,
- i) å sikre like vilkår for NEMO-er og
- j) sørge for tilgang til utvekslingskapasitet mellom budområder som ikke innebærer forskjellsbehandling.

Artikkel 4

Utpeking av NEMO-er og tilbakekalling av utpekingen

1. Hver medlemsstat som er tilknyttet et budområde i en annen medlemsstat gjennom nettet for elektrisk kraft, skal sørge for at en eller flere NEMO-er utpekes innen fire måneder etter denne forordnings ikrafttredelse for å utføre felles dagen-før- og/eller intradagmarkedskopling. For dette formål kan både innenlandske og utenlandske markedsoperatører søke om å bli utpekt som NEMO.
 2. Hver berørt medlemsstat skal sørge for at minst én NEMO utpekes i hvert budområde på sitt territorium. NEMO-ene skal i første omgang utpekes for et tidsrom på fire år. Med mindre artikkel 5 nr. 1 får anvendelse, skal medlemsstatene tillate søknader om utpeking minst én gang i året.
 3. Med mindre medlemsstatene vedtar noe annet, skal reguleringsmyndighetene være utpekende myndighet og ha ansvaret for å utpeke NEMO-er, overvåke at utpekingskriteriene overholdes og, dersom det er snakk om nasjonale, lovbeskyttede monopoler, godkjenne gebyrene NEMO-ene innkrever, eller metoden som brukes til å beregne gebyrene som NEMO-ene innkrever. Medlemsstatene kan bestemme at andre myndigheter enn reguleringsmyndighetene kan være utpekende myndighet. Under slike omstendigheter skal medlemsstatene sørge for at utpekende myndighet har de samme rettighetene og forpliktelsene som reguleringsmyndighetene for å kunne utføre sine oppgaver på en effektiv måte.
 4. Den utpekende myndigheten skal vurdere om kandidatene som søker om å bli NEMO, oppfyller kriteriene i artikkel 6. Disse kriteriene får anvendelse uansett om en eller flere NEMO-er utpekes. Ved beslutning om utpeking av NEMO-er skal enhver forskjellsbehandling mellom søkerne unngås, særlig mellom utenlandske og innenlandske søkere. Dersom utpekende myndighet ikke er reguleringsmyndigheten, skal reguleringsmyndigheten avgi en uttalelse om hvorvidt en søker oppfyller utpekingskriteriene i artikkel 6. Utpeking av en NEMO kan bare avslås dersom utpekingskriteriene i artikkel 6 ikke er oppfylt, eller i samsvar med artikkel 5 nr. 1.
 5. En NEMO som er utpekt i én medlemsstat, skal ha rett til å tilby tjenester på dagen-før- og intradagmarkedet med levering i en annen medlemsstat. Handelsreglene i sistnevnte medlemsstat får anvendelse uten at den aktuelle markedsoperatøren må være utpekt som NEMO i nevnte medlemsstat. De utpekende myndighetene skal overvåke alle NEMO-er som utfører felles dagen-før- og intradagmarkedskopling i sin medlemsstat. I samsvar med artikkel 19 i forordning (EF) nr. 714/2009 skal utpekende myndigheter sørge for at alle NEMO-er som utfører felles dagen-før- og/eller intradagmarkedskopling i sin medlemsstat, overholder denne forordning uansett hvor NEMO-ene er utpekt. Myndighetene som har ansvaret for utpeking, overvåking og håndheving når det gjelder NEMO-er, skal utveksle alle opplysninger som er nødvendige for å kunne føre et effektivt tilsyn med NEMO-enes virksomhet.
- En utpekt NEMO må underrette utpekende myndigheter i en annen medlemsstat dersom den planlegger å utføre felles dagen-før- eller intradagmarkedskopling i denne medlemsstaten to måneder før virksomheten påbegynnes.
6. Som unntak fra nr. 5 i denne artikkel kan en medlemsstat nekte handelstjenester fra en NEMO som er utpekt i en annen medlemsstat dersom
 - a) det finnes et nasjonalt, lovbeskyttet monopol på tjenester på dagen-før- og intradagmarkedet i medlemsstaten eller i medlemsstatens budområde der leveringen finner sted i samsvar med artikkel 5 nr. 1, eller

- b) medlemsstaten der leveringen skal finne sted, kan godtgjøre at det finnes tekniske hindringer for levering til denne medlemsstaten av elektrisk kraft som er kjøpt inn på dagen-før- og intradagmarkedene gjennom NEMO-er som er utpekt i en annen medlemsstat, og som skyldes behovet for å sikre at målene i denne forordning oppfylles samtidig som driftssikkerheten opprettholdes, eller
- c) handelsreglene i medlemsstaten der leveringen skal finne sted, ikke er forenlige med levering i nevnte medlemsstat av elektrisk kraft, kjøpt på grunnlag av tjenester på dagen-før- og intradagmarkedet som er levert av en NEMO utpekt i en annen medlemsstat, eller
- d) NEMO-en er et nasjonalt, lovbeskyttet monopol i samsvar med artikkel 5 i den medlemsstaten der den er utpekt.

7. Dersom det treffes beslutning om å nekte tjenester på dagen-før- og/eller intradagmarkedet med levering i en annen medlemsstat, skal den medlemsstaten der leveringen skulle ha funnet sted, underrette den aktuelle NEMO-en, den utpekende myndigheten i medlemsstaten der NEMO-en er utpekt, samt Byrået og Kommisjonen om sin beslutning. Avslaget skal være behørig begrunnet. I tilfellene nevnt i nr. 6 bokstav b) og c) skal det i beslutningen om å nekte handelstjenester som skal leveres i en annen medlemsstat, også angis hvordan og innenfor hvilken tidsfrist de tekniske handelshindringene kan fjernes eller de innenlandske handelsreglene kan endres slik at de kan bli forenlige med handelstjenester som skal leveres i en annen medlemsstat. Den utpekende myndigheten i medlemsstaten som nekter handelstjenestene, skal granske beslutningen og offentliggjøre en uttalelse om hvordan handelshindringene kan fjernes eller hvordan handelstjenestene og handelsreglene kan endres slik at de blir forenlige med hverandre.

8. Medlemsstaten der NEMO-en er utpekt, skal sikre at utpekingen tilbakekalles dersom NEMO-en ikke lenger overholder kriteriene i artikkel 6 og ikke klarer å oppfylle vilkårene innen seks måneder etter at den utpekende myndigheten har gitt underretning om manglene. Dersom reguleringsmyndigheten ikke har ansvaret for utpeking og overvåking, skal den rådspørres om tilbakekallingen. Den utpekende myndighet skal, samtidig som den underretter NEMO-en, også underrette utpekende myndigheten i de andre medlemsstatene der NEMO-en driver virksomhet, om at NEMO-en ikke oppfyller vilkårene.

9. Dersom en utpekende myndighet i en medlemsstat fastslår at en NEMO som driver virksomhet uten å være utpekt i den aktuelle medlemsstaten, ikke lenger overholder kriteriene i artikkel 6 med hensyn til den virksomheten den utøver i denne medlemsstaten, må den underrette NEMO-en om den manglende overholdelsen. Dersom NEMO-en ikke senest tre måneder etter å ha blitt underrettet, treffer tiltak slik at kriteriene igjen overholdes, kan utpekende myndighet tilbakekalle retten til å tilby tjenester på dagen-før- og intradagmarkedet inntil NEMO-en igjen overholder kriteriene. Den utpekende myndigheten skal underrette utpekende myndighet i medlemsstaten der NEMO-en er utpekt, samt Byrået og Kommisjonen.

10. Den utpekende myndigheten skal underrette Byrået om utpekingen og om tilbakekallinger av slike utpekinger. Byrået skal på sitt nettsted ajourføre en liste over NEMO-er, deres status og hvor de driver virksomhet.

Artikkel 5

Utpeking av NEMO-er når det finnes et nasjonalt, lovbeskyttet monopol for handelstjenester

1. Dersom det i en medlemsstat eller en medlemsstats budområde, når denne forordning trer i kraft, allerede finnes et nasjonalt, lovbeskyttet monopol for tjenester på dagen-før- og intradagmarkedet, noe som utelukker at det kan utpekes mer enn én NEMO, skal den berørte medlemsstat underrette Kommisjonen innen to måneder etter at denne forordning er trådt i kraft, og den kan nekte å utpeke mer enn én NEMO per budområde.

Dersom det er flere som søker om å bli utpekt som den ene NEMO-en, skal den berørte medlemsstat utpeke den søkeren som best oppfyller kriteriene i artikkel 6. Dersom en medlemsstat nekter å utpeke mer enn én NEMO per budområde, skal vedkommende nasjonale myndighet fastsette eller godkjenne avgiftene som NEMO-en innkrever for handel på dagen-før- og intradagmarkedene før de trer i kraft, eller angi metodene som brukes til å beregne dem.

I samsvar med artikkel 4 nr. 6 kan den berørte medlemsstat også nekte handelstjenester over landegrensene som tilbys av en NEMO utpekt i en annen medlemsstat; imidlertid er ønsket om å beskytte eksisterende kraftbørser i nevnte medlemsstat mot økonomiske ulemper som følge av konkurranse ikke en gyldig grunn for avslag.

2. I henhold til denne forordning anses et nasjonalt, lovbeskyttet monopol å eksistere dersom nasjonal rett uttrykkelig fastsetter at bare én enhet i en medlemsstat eller en medlemsstats budområde kan utføre tjenester på dagen-før- og intradagmarkedet.

3. To år etter denne forordnings ikrafttredelse skal Kommisjonen i samsvar med artikkel 24 i forordning (EF) nr. 714/2009 oversende en rapport til Europaparlamentet og Rådet om utviklingen av den felles dagen-før- og intradagmarkedskoplingen i

medlemsstatene, med særlig vekt på utviklingen av konkurransen mellom NEMO-er. På grunnlag av denne rapporten, og dersom Kommisjonen anser at det ikke er grunn til å opprettholde nasjonale, lovbeskyttede monopoler, eller dersom en medlemsstat fortsatt nekter å tillate en NEMO utpekt i en annen medlemsstat handel over landegrensene, kan Kommisjonen vurdere hensiktsmessige lovgivningsmessige tiltak eller andre hensiktsmessige tiltak for ytterligere å øke konkurransen og handelen mellom og i medlemsstatene. Kommisjonen skal i sin rapport også ta med en vurdering av styringen av den felles dagen-før- og intradagmarkedskoplingen som opprettes ved denne forordning, med særlig vekt på gjennomsiktighet når det gjelder de MCO-funksjonene som NEMO-ene utøver i fellesskap. På grunnlag av denne rapporten, og dersom Kommisjonen finner at det er uheldig at NEMO-ene både utøver de monopolistiske MCO-funksjonene og utfører sine øvrige oppgaver, kan Kommisjonen vurdere hensiktsmessige lovgivningsmessige eller andre hensiktsmessige tiltak for ytterligere å øke gjennomsiktigheten og effektiviteten på den felles dagen-før- og intradagmarkedskoplingen.

Artikkel 6

Kriterier for utpeking av NEMO-er

1. En søker skal bare utpekes som NEMO dersom samtlige av følgende krav oppfylles:
 - a) søkeren har inngått eller inngår avtale om tilstrekkelige ressurser til en felles, samordnet drift av den felles dagen-før- og/eller intradagmarkedskoplingen som oppfyller alle krav, herunder kravene til de ressursene som er nødvendige for å utføre NEMO-enes oppgaver, økonomiske midler, nødvendig informasjonsteknologi, teknisk infrastruktur og driftsprosedyrer, eller søkeren kan godtgjøre at disse ressursene kan stilles til rådighet innen en rimelig forberedelsesperiode før søkeren påbegynner oppgavene i samsvar med artikkel 7,
 - b) søkeren er i stand til å sikre at markedsdeltakerne har åpen tilgang til opplysningene om NEMO-enes oppgaver i samsvar med artikkel 7,
 - c) søkeren er kostnadseffektiv med hensyn til felles dagen-før- og intradagmarkedskopling og skal i sine internregnskaper føre separat regnskap over MCO-funksjonene og annen virksomhet med henblikk på å forhindre krysssubsidiering,
 - d) søkerens forretningsvirksomhet skal i tilstrekkelig grad være adskilt fra andre markedsdeltakeres forretningsvirksomhet,
 - e) dersom søkeren tildeles et nasjonalt, lovbeskyttet monopol på tjenester på dagen-før- og intradagmarkedet, skal søkeren ikke bruke gebyrene i artikkel 5 nr. 1 til å finansiere sin dagen-før- eller intradagvirksomhet i andre medlemsstater enn den medlemsstaten der gebyrene innkreves.
 - f) søkeren skal kunne behandle alle markedsdeltakere på en gjennomsiktig måte som ikke innebærer forskjellsbehandling,
 - g) søkeren skal ha innført forsvarlige ordninger for markedsovervåking,
 - h) søkeren skal ha inngått hensiktsmessige avtaler om gjennomsiktighet og fortrolighet med markedsdeltakerne og TSO-ene,
 - i) søkeren skal kunne bidra med nødvendige clearing- og oppgjørstjenester og
 - j) søkeren skal kunne innføre de kommunikasjonssystemene og rutinene som er nødvendige for å kunne samordne med medlemsstatens TSO-er.
2. Utpekingskriteriene fastsatt i nr. 1 skal anvendes på en slik måte at konkurransen mellom NEMO-er organiseres på en rettfærdig måte som ikke innebærer forskjellsbehandling.

Artikkel 7

NEMO-enes oppgaver

1. NEMO-ene skal fungere som markedsoperatører på nasjonale eller regionale markeder og utføre felles dagen-før- og intradagmarkedskopling i samarbeid med TSO-ene. Deres oppgaver skal omfatte mottak av ordrer fra markedsdeltakere, overordnet ansvar for matching og tildeling av ordrer i samsvar med resultatene fra felles dagen-før- og intradagmarkedskopling, offentliggjøring av priser samt oppgjør og clearing av kontraktene fra handelen i henhold til relevante avtaler med deltakerne og

reglene.

Når det gjelder felles dagen-før- og intradagmarkedskopling, skal NEMO-ene særlig ha ansvaret for følgende oppgaver:

- a) utøve de MCO-funksjonene som er fastsatt i nr. 2 i samarbeid med andre NEMO-er,
- b) sammen fastsette kravene til den felles dagen-før- og intradagmarkedskoplingen samt kravene til MCO-funksjonene og priskoplingsalgoritmen når det gjelder alle spørsmål om driften av et marked for elektrisk kraft i samsvar med nr. 2 i denne artikkel og artikkel 36 og 37,
- c) fastsette maksimums- og minimumspriser i samsvar med artikkel 41 og 54,
- d) anonymisere og dele de opplysningene om mottatte ordrer som er nødvendige for å utøve MCO-funksjonene som fastsatt i nr. 2 i denne artikkel og artikkel 40 og 53,
- e) vurdere resultatene som er beregnet av MCO-funksjonene fastsatt i nr. 2 i denne artikkel, tildele ordrer basert på disse resultatene, validere resultatene som endelige dersom de vurderes som korrekte, og ta ansvar for dem i samsvar med artikkel 48 og 60,
- f) underrette markedsdeltakerne om resultatene av deres ordrer i samsvar med artikkel 48 og 60,
- g) fungere som sentrale motparter for clearing og oppgjør av den energiutvekslingen som er resultatet av felles dagen-før- og intradagmarkedskopling i samsvar med artikkel 68 nr. 3,
- h) i samarbeid med berørte NEMO-er og TSO-er fastsette reserveprosedyrer for drift av det nasjonale eller regionale markedet i samsvar med artikkel 36 nr. 3, dersom ingen av resultatene nevnt i artikkel 39 nr. 2 fra MCO-funksjonene i samsvar med artikkel 39 nr. 2 er tilgjengelige, idet det tas hensyn til de alternative framgangsmåtene fastsatt i artikkel 44,
- i) i fellesskap legge fram kostnadsprognoser og kostnadsopplysninger for felles dagen-før- og intradagmarkedskopling til vedkommende reguleringsmyndigheter og TSO-er for de områdene der NEMO-enes kostnader ved opprettelse, endring og drift av den felles dagen-før- og intradagmarkedskoplingen skal dekkes av de berørte TSO-ene i samsvar med artikkel 75–77 og artikkel 80, og
- j) dersom det er aktuelt og i samsvar med artikkel 45 og 57, samarbeide med TSO-ene om å fastsette ordninger for tilfeller der det er mer enn én NEMO i et budområde, og utføre felles dagen-før- og/eller intradagmarkedskopling i samsvar med godkjente ordninger.

2. NEMO-ene skal utøve MCO-funksjonene i fellesskap med andre NEMO-er. Disse funksjonene skal omfatte følgende:

- a) utvikling og vedlikehold av algoritmene, systemene og prosedyrene for felles dagen-før- og intradagmarkedskopling i samsvar med artikkel 36 og 51,
- b) behandling av inndata om utvekslingskapasitet mellom budområder og tildelingsbegrensninger fra ansvarlige for samordnet kapasitetsberegning i samsvar med artikkel 46 og 58,
- c) drift av priskoplingsalgoritmen og matchingsalgoritmen for kontinuerlig handel i samsvar med artikkel 48 og 60, og
- d) validering og innsending av resultatene fra felles dagen-før- og intradagmarkedskopling til NEMO-ene i samsvar med artikkel 48 og 60.

3. Innen åtte måneder etter denne forordnings ikrafttredelse skal alle NEMO-er legge fram en plan for alle reguleringsmyndigheter og Byrådet som angir hvordan de i fellesskap skal opprette og utøve MCO-funksjonene i henhold til nr. 2, herunder de nødvendige utkastene til avtaler mellom NEMO-er og med tredjeparter. Planen skal inneholde en detaljert beskrivelse og foreslått frist for gjennomføring, som ikke skal overstige tolv måneder, og en beskrivelse av vilkårenes og metodenes forventede innvirkning på opprettelsen og utøvelsen av MCO-funksjonene angitt i nr. 2.

4. Samarbeidet mellom NEMO-er skal være strengt begrenset til det som er nødvendig for å kunne utforme, gjennomføre og drive felles dagen-før- og intradagmarkedskopling på en effektiv og sikker måte. Den felles utøvelsen av MCO-funksjonene skal være basert på prinsippet om likebehandling og sikre at ingen NEMO-er uberettiget kan oppnå økonomiske fordeler ved å utøve MCO-funksjonene.

5. Byrådet skal overvåke NEMO-enes framskritt når det gjelder opprettelsen og utøvelsen av MCO-funksjonene, særlig når det gjelder kontraktsmessige og lovgivningsmessige rammer, og om de er teknisk beredt til å utøve MCO-funksjonene. Innen tolv måneder etter at denne forordning er trådt i kraft, skal Byrådet rapportere til Kommisjonen om hvorvidt framdriften med opprettelsen av og utførelsen av felles dagen-før- og intradagmarkedskopling er tilfredsstillende.

Byrådet kan til enhver tid vurdere om opprettelsen og utøvelsen av MCO-funksjonene er effektiv og formålstjenlig. Dersom denne vurderingen viser at kravene ikke er oppfylt, kan Byrådet anbefale for Kommisjonen ethvert ytterligere tiltak som er nødvendig for at felles dagen-før- og intradagmarkedskopling skal fungere på en effektiv og formålstjenlig måte.

6. Dersom NEMO-ene ikke legger fram en plan i samsvar med artikkel 7 nr. 3 for opprettelse av MCO-funksjonene nevnt i nr. 2 i denne artikkel for tidsrammene for enten intradag- eller dagen-før-markedet, kan Kommisjonen i samsvar med artikkel 9 nr. 4 foreslå en endring av denne forordning, særlig for å overveie om ENTSO for elektrisk kraft eller en annen enhet skal utpekes til å utøve MCO-funksjonene for felles dagen-før-markedskopling eller intradagmarkedskopling i stedet for NEMO-ene.

Artikkel 8

TSO-enes oppgaver i forbindelse med felles dagen-før- og intradagmarkedskopling

1. I medlemsstater som er tilknyttet en annen medlemsstat gjennom nettet for elektrisk kraft, skal alle TSO-er delta i den felles dagen-før- og intradagmarkedskoplingen.
2. TSO-ene skal gjøre følgende:
 - a) i fellesskap fastsette krav til TSO-ene med hensyn til priskoplingsalgoritmen og matchingsalgoritmen for kontinuerlig handel når det gjelder alle aspekter ved kapasitetstildeling i samsvar med artikkel 37 nr. 1 bokstav a),
 - b) i fellesskap validere matchingsalgoritmene mot kravene nevnt i bokstav a) i dette nummer i samsvar med artikkel 37 nr. 4,
 - c) fastsette og utføre kapasitetsberegning i samsvar med artikkel 14–30,
 - d) dersom det er nødvendig, fastsette tildeling av utvekslingskapasitet mellom budområder og andre ordninger i samsvar med artikkel 45 og 57,
 - e) beregne og sende inn utvekslingskapasitet mellom budområder og tildelingsbegrensninger i samsvar med artikkel 46 og 58,
 - f) kontrollere resultatene fra den felles dagen-før-markedskoplingen når det gjelder validert utvekslingskapasitet mellom budområder og tildelingsbegrensninger i samsvar med artikkel 48 nr. 2 og artikkel 52,
 - g) om nødvendig opprette ansvarlige for beregning av planlagt utveksling, som skal beregne og offentliggjøre planlagte utvekslinger av overføringskapasitet på grensene mellom budområder i samsvar med artikkel 49 og 56,
 - h) ta hensyn til resultatene fra den felles dagen-før- og intradagmarkedskoplingen beregnet i samsvar med artikkel 39 og 57,
 - i) fastsette og kjøre alternative framgangsmåter som er hensiktsmessige for kapasitetstildeling i samsvar med artikkel 44,
 - j) foreslå åpnings- og stengetider for det områdekryssende intradagmarkedet i samsvar med artikkel 59,
 - k) dele flaskehalsinntekter i samsvar med metoden utviklet i fellesskap i samsvar med artikkel 73,
 - l) etter avtale fungere som overføringsagenter som overfører nettoposisjoner i samsvar med artikkel 68 nr. 6.

Artikkel 9

Vedtakelse av vilkår eller metoder

1. TSO-er og NEMO-er skal utarbeide vilkårene eller metodene som kreves i henhold til denne forordning, og legge dem fram for vedkommende reguleringsmyndigheter for godkjenning innen de fristene som er fastsatt i denne forordning. Dersom et forslag til vilkår eller metoder i henhold til denne forordning må utarbeides og godkjennes av flere TSO-er eller NEMO-er, skal de deltakende TSO-ene og NEMO-ene samarbeide tett om dette. TSO-ene, med bistand fra ENTSO for elektrisk kraft, og alle NEMO-er skal regelmessig underrette vedkommende myndigheter og Byrådet om framdriften med utarbeidingen av disse vilkårene eller metodene.
2. TSO-ene eller NEMO-ene som treffer beslutning om forslagene til vilkår eller metoder i samsvar med artikkel 9 nr. 6, skal treffe sin beslutning med kvalifisert flertall dersom de ikke kan komme til enighet. Kvalifisert flertall skal oppnås i hver stemmegruppe for henholdsvis TSO-er og NEMO-er. Et kvalifisert flertall for forslag i samsvar med artikkel 9 nr. 6 skal kreve et

flertall av

- a) TSO-er eller NEMO-er som representerer minst 55 % av medlemsstatene, og
- b) TSO-er eller NEMO-er som representerer medlemsstatene med til sammen minst 65 % av befolkningen i Unionen.

Når det gjelder beslutninger i samsvar med artikkel 9 nr. 6, må et blokkerende mindretall bestå av TSO-er eller NEMO-er som representerer minst fire medlemsstater, i motsatt fall skal kvalifisert flertall anses for oppnådd.

I beslutninger som gjelder TSO-er i samsvar med artikkel 9 nr. 6, skal medlemsstatene tildeles én stemme hver. Dersom det er flere TSO-er i en medlemsstat, skal medlemsstaten fordele stemmerettene mellom TSO-ene.

I beslutninger som gjelder NEMO-er i samsvar med artikkel 9 nr. 6, skal medlemsstatene tildeles én stemme hver. Hver NEMO skal ha et antall stemmer som tilsvarer antallet medlemsstater som denne er utpekt i. Dersom det er utpekt mer enn én NEMO på en medlemsstats territorium, skal medlemsstaten fordele stemmerettene mellom NEMO-ene, idet det tas hensyn til deres respektive volumer av handlet elektrisk kraft i den berørte medlemsstaten i det foregående regnskapsåret.

3. Med unntak av artikkel 43 nr. 1, artikkel 44, artikkel 56 nr. 1, artikkel 63 og artikkel 74 nr. 1 skal TSO-er som skal treffe beslutninger om forslag til vilkår eller metoder i samsvar med artikkel 9 nr. 7, treffe sin beslutning med kvalifisert flertall dersom de ikke kan komme til enighet, og de berørte regionene består av mer enn fem medlemsstater. Kvalifisert flertall skal oppnås i hver stemmegruppe for henholdsvis TSO-er og NEMO-er. Et kvalifisert flertall for forslag i samsvar med artikkel 9 nr. 7 skal kreve et flertall av

- a) TSO-er som representerer minst 72 % av medlemsstatene, og
- b) TSO-er som representerer medlemsstatene med til sammen minst 65 % av befolkningen i den berørte regionen.

Når det gjelder beslutninger i samsvar med artikkel 9 nr. 7, må et blokkerende mindretall bestå av minst det minste antallet av TSO-er som representerer mer enn 35 % av befolkningen i de deltakende medlemsstatene, pluss TSO-er som representerer minst én ytterligere berørt medlemsstat, i motsatt fall skal kvalifisert flertall anses for oppnådd.

TSO-er som treffer beslutning om vilkår eller metoder i samsvar med artikkel 9 nr. 7, som gjelder regioner som består av fem medlemsstater eller færre, skal treffe beslutning ved enstemmighet.

I beslutninger som gjelder TSO-er i samsvar med artikkel 9 nr. 7, skal medlemsstatene tildeles én stemme hver. Dersom det er flere TSO-er i en medlemsstat, skal medlemsstaten fordele stemmerettene mellom TSO-ene.

NEMO-er som treffer beslutning om forslag til vilkår eller metoder i samsvar med artikkel 9 nr. 7, skal treffe beslutning ved enstemmighet.

4. Dersom TSO-ene eller NEMO-ene ikke legger fram et forslag til vilkår eller metoder for nasjonale reguleringsmyndigheter innen fristene fastsatt i denne forordning, skal de i stedet legge fram de relevante utkastene til vilkår eller metoder for vedkommende reguleringsmyndigheter og Byrået og redegjøre for hvorfor det ikke er oppnådd enighet. Byrået skal underrette Kommisjonen og skal i samarbeid med vedkommende reguleringsmyndigheter på anmodning fra Kommisjonen granske årsakene til hvorfor det ikke er oppnådd enighet, og underrette Kommisjonen om dette. Kommisjonen skal treffe hensiktsmessige tiltak for at de nødvendige vilkårene eller metodene kan vedtas innen fire måneder etter mottak av Byråets underretning.

5. Hver reguleringsmyndighet skal godkjenne vilkårene eller metodene utviklet av TSO-ene og NEMO-ene med sikte på å beregne eller fastsette felles dagen-før- og intradagmarkedskopling. De skal ha ansvaret for å godkjenne vilkårene eller metodene nevnt i nr. 6, 7 og 8.

6. Forslagene til følgende vilkår eller metoder skal godkjennes av alle reguleringsmyndigheter:

- a) planen om felles utøvelse av MCO-funksjonene i samsvar med artikkel 7 nr. 3,
- b) kapasitetsberegningsregionene i samsvar med artikkel 15 nr. 1,
- c) metoden for framlegging av produksjons- og lastdata i samsvar med artikkel 16 nr. 1,
- d) metoden for den felles nettmodellen i samsvar med artikkel 17 nr. 1,

- e) forslaget til en harmonisert metode for kapasitetsberegning i samsvar med artikkel 21 nr. 4,
- f) reservemetoden i samsvar med artikkel 36 nr. 3,
- g) algoritmen framlagt av NEMO-ene i samsvar med artikkel 37 nr. 5, herunder kravene fra TSO-ene og NEMO-ene når det gjelder utvikling av algoritmen i samsvar med artikkel 37 nr. 1,
- h) produktene NEMO-ene kan ta hensyn til i prosessen for den felles dagen-før- og intradagmarkedskoplingen i samsvar med artikkel 40 og 53,
- i) maksimums- og minimumspriser i samsvar med artikkel 41 nr. 1 og artikkel 54 nr. 2,
- j) metoden for prising av kapasitet på intradagmarkedet som skal utvikles i samsvar med artikkel 55 nr. 1,
- k) åpnings- og stengetider for det områdekryssende intradagmarkedet i samsvar med artikkel 59 nr. 1,
- l) fristen for bindende fastsettelse av kapasitet i dagen-før-markedet i samsvar med artikkel 69,
- m) metoden for fordeling av flaskehalsinntekter i samsvar med artikkel 73 nr. 1.

7. Forslagene til følgende vilkår eller metoder skal godkjennes av alle reguleringsmyndigheter i den berørte regionen:

- a) den felles metoden for kapasitetsberegning i samsvar med artikkel 20 nr. 2,
- b) beslutninger om innføring og utsettelse av flytbasert beregning i samsvar med artikkel 20 nr. 2–6 og om unntak i samsvar med artikkel 20 nr. 7,
- c) metoden for samordnet spesialregulering og mothandel i samsvar med artikkel 35 nr. 1,
- d) felles metoder for beregning av planlagte utvekslinger i samsvar med artikkel 43 nr. 1 og artikkel 56 nr. 1,
- e) de alternative prosedyrene i samsvar med artikkel 44,
- f) supplerende regionale auksjoner i samsvar med artikkel 63 nr. 1,
- g) vilkårene for eksplisitt tildeling i samsvar med artikkel 64 nr. 2,
- h) metoden for deling av kostnader ved spesialregulering eller mothandel i samsvar med artikkel 74 nr. 1.

8. Følgende vilkår eller metoder skal godkjennes hver for seg av den enkelte reguleringsmyndighet eller en annen vedkommende myndighet i den berørte medlemsstaten:

- a) dersom det er relevant, utpeking av NEMO og tilbakekalling eller midlertidig oppheving av utpekingen i samsvar med artikkel 4 nr. 2, 8 og 9,
- b) dersom det er relevant, gebyrene eller metodene som brukes til å beregne NEMO-enes gebyrer i forbindelse med handel på dagen-før- og intradagmarkedene i samsvar med artikkel 5 nr. 1,
- c) forslag fra individuelle TSO-er om å gjennomgå budområdenes konfigurasjon i samsvar med artikkel 32 nr. 1 bokstav d),
- d) dersom det er relevant, forslaget til tildeling av utvekslingskapasitet mellom budområder og andre ordninger i samsvar med artikkel 45 og 57,
- e) kostnadene i forbindelse med kapasitetstildeling og flaskehalshåndtering i samsvar med artikkel 75–79,
- f) dersom det er aktuelt, fordelingen av regionale kostnader i forbindelse med den felles dagen-før- og intradagmarkedskoplingen i samsvar med artikkel 80 nr. 4.

9. Forslaget til vilkår eller metoder skal inneholde forslag til frist for gjennomføring av disse og en beskrivelse av deres forventede betydning for målene i denne forordning. Forslag til vilkår eller metoder som skal godkjennes av flere av eller alle reguleringsmyndighetene, skal legges fram for Byrådet samtidig som de legges fram for reguleringsmyndighetene. På anmodning fra vedkommende reguleringsmyndigheter skal Byrådet utstede en uttalelse innen tre måneder om forslagene til vilkår eller metoder.

10. Dersom godkjenningen av vilkårene eller metodene krever at mer enn én reguleringsmyndighet treffer en beslutning, skal vedkommende reguleringsmyndigheter samrå seg med hverandre, samordne sin opptreden og samarbeide tett for å komme til enighet. Dersom det er relevant, skal vedkommende reguleringsmyndigheter også ta hensyn til uttalelsen fra Byrådet. Reguleringsmyndighetene skal treffe beslutninger om de framlagte vilkårene eller metodene i samsvar med nr. 6, 7 og 8 senest seks måneder etter at reguleringsmyndigheten, eller eventuelt den siste berørte reguleringsmyndigheten, har mottatt vilkårene eller metodene.

11. Dersom reguleringsmyndighetene ikke har klart å komme til enighet innen utløpet av tidsrommet nevnt i nr. 10, eller de i fellesskap anmoder om dette, skal Byrådet innen seks måneder treffe beslutning om de framlagte forslagene til vilkår eller metoder i samsvar med artikkel 8 nr. 1 i forordning (EF) nr. 713/2009.

12. Dersom en eller flere reguleringsmyndigheter anmoder om en endring for å kunne godkjenne vilkårene eller metodene som er lagt fram i samsvar med nr. 6, 7 og 8, skal de berørte TSO-ene eller NEMO-ene senest to måneder etter reguleringsmyndighetenes anmodning, legge fram et forslag til endrede vilkår eller metoder for godkjenning. Vedkommende reguleringsmyndigheter skal treffe beslutning om de endrede vilkårene eller metodene innen to måneder etter at de er framlagt. Dersom vedkommende reguleringsmyndigheter innen tomånedersfristen ikke har kunnet komme til enighet om vilkårene eller metodene i henhold til nr. 6 og 7, eller de i fellesskap anmoder om dette, skal Byrådet innen seks måneder treffe beslutning om de endrede vilkårene eller metodene i samsvar med artikkel 8 nr. 1 i forordning (EF) nr. 713/2009. Dersom de berørte TSO-ene eller NEMO-ene ikke legger fram et forslag til endrede vilkår eller metoder, får framgangsmåten fastsatt i nr. 4 anvendelse.

13. TSO-er eller NEMO-er som har ansvaret for å utarbeide et forslag til vilkår eller metoder, eller reguleringsmyndigheter som har ansvaret for å vedta disse i samsvar med nr. 6, 7 og 8, kan anmode om en endring av disse vilkårene eller metodene.

Forslagene om endring av vilkårene eller metodene skal legges fram for samråd i samsvar med framgangsmåten angitt i artikkel 12 og godkjennes i samsvar med framgangsmåten angitt i denne artikkel.

14. TSO-er og NEMO-er som har ansvaret for å utarbeide vilkårene eller metodene i samsvar med denne forordning, skal offentliggjøre dem på internett etter at de er godkjent av vedkommende myndigheter, eller, dersom en slik godkjenning ikke kreves, etter at de er fastsatt, med mindre opplysningene anses å være fortrolige i samsvar med artikkel 13.

Artikkel 10

Daglig drift av den felles dagen-før- og intradagmarkedskoplingen

TSO-ene og NEMO-ene skal i fellesskap organisere den daglige driften av den felles dagen-før- og intradagmarkedskoplingen. De skal møtes regelmessig for å drøfte og treffe beslutninger i saker som gjelder den daglige driften. TSO-ene og NEMO-ene skal invitere Byrådet og Kommisjonen til å delta som observatører på disse møtene, og de skal offentliggjøre sammendrag av protokollen fra disse møtene.

Artikkel 11

Deltakelse fra berørte parter

Byrådet skal i nært samarbeid med ENTSO for elektrisk kraft legge til rette for at berørte parter deltar med hensyn til den felles dagen-før- og intradagmarkedskoplingen og andre aspekter ved gjennomføringen av denne forordning. Dette skal omfatte regelmessige møter med berørte parter for å kartlegge problemer og foreslå forbedringer, særlig knyttet til den felles dagen-før- og intradagmarkedskoplingen. Dette skal ikke erstatte samrådene med berørte parter i samsvar med artikkel 12.

Artikkel 12

Samråd

1. TSO-er og NEMO-er som har ansvaret for å legge fram forslag til vilkår eller metoder eller til endring av disse i samsvar med denne forordning, skal samrå seg med berørte parter, herunder relevante myndigheter i hver medlemsstat, om utkastene til forslag til

vilkår eller metoder når dette er uttrykkelig fastsatt i denne forordning. Samrådet skal vare i minst én måned.

2. Forslagene til vilkår eller metoder som legges fram av TSO-ene og NEMO-ene på unionsplan, skal offentliggjøres og legges fram for samråd på unionsplan. Forslag som legges fram av TSO-er og NEMO-er på regionalt plan, skal legges fram for samråd minst på regionalt plan. Parter som legger fram forslag på bilateralt eller multilateralt plan, skal i det minste samrå seg med de berørte medlemsstatene.

3. Enhetene som har ansvaret for forslaget til vilkår eller metoder, skal ta behørig hensyn til de berørte partenes synspunkter som følge av samrådet som er gjennomført i samsvar med nr. 1, før forslaget legges fram for godkjenning av reguleringsmyndighetene dersom dette kreves i samsvar med artikkel 9, eller før forslaget offentliggjøres i alle andre tilfeller. I alle tilfeller skal det utarbeides en klar og godt underbygget begrunnelse for at synspunktene som er framkommet i samrådet er innarbeidet i forslaget eller ikke, som skal offentliggjøres samtidig eller i god tid før forslaget til vilkår eller metoder offentliggjøres.

Artikkel 13

Taushetsplikt

1. Alle fortrolige opplysninger som mottas, utveksles eller overføres i henhold til denne forordning, skal være underlagt vilkårene for taushetsplikt som er fastsatt i nr. 2, 3 og 4.
2. Taushetsplikten skal gjelde for alle personer som er omfattet av bestemmelsene i denne forordning.
3. Fortrolige opplysninger som personene nevnt i nr. 2 mottar i embets medfør, kan ikke gis videre til noen annen person eller myndighet, med forbehold for saker som hører inn under nasjonal rett, denne forordnings øvrige bestemmelser og annet relevant unionsregelverk.
4. Med forbehold for saker som hører inn under nasjonal rett, kan reguleringsmyndigheter, organer eller personer som mottar fortrolige opplysninger i henhold til denne forordning, bruke dem bare når de utøver sine funksjoner i henhold til denne forordning.

AVDELING II

KRAV TIL VILKÅR OG METODER SOM GJELDER KAPASITETSTILDELING OG FLASKEHALSHÅNDTERING

KAPITTEL 1

Kapasitetsberegning

Avsnitt 1

Allmenne krav

Artikkel 14

Tidsrammer for kapasitetsberegning

1. Alle TSO-er skal beregne utvekslingskapasiteten mellom budområdene for minst følgende tidsrammer:
 - a) tidsrammen for dagen-før-markedet,
 - b) tidsrammen for intradagmarkedet.
2. For tidsrammen for dagen-før-markedet skal individuelle verdier for utvekslingskapasiteten mellom budområder beregnes for hver tidsenhet for dagen-før-markedet. For tidsrammen for intradagmarkedet skal individuelle verdier for utvekslingskapasiteten mellom budområder beregnes for hver gjenværende tidsenhet for intradagmarkedet.
3. For tidsrammen for dagen-før-markedet skal kapasitetsberegningen være basert på siste tilgjengelige opplysninger. Oppdateringen av opplysningene for tidsrammen for dagen-før-markedet skal ikke begynne før kl. 15.00 markedstid to dager før leveringsdagen.
4. Alle TSO-er i hver kapasitetsberegningregion skal sikre at utvekslingskapasiteten mellom budområder beregnes på nytt

innenfor tidsrammen for intradagmarkedet på grunnlag av siste tilgjengelige opplysninger. Hyppigheten av nye beregninger skal ta hensyn til effektivitet og driftssikkerhet.

Artikkel 15

Kapasitetsberegningsregioner

1. Innen tre måneder etter denne forordnings ikrafttredelse skal alle TSO-er i fellesskap utarbeide et felles forslag om fastsettelse av kapasitetsberegningsregioner. Forslaget skal være gjenstand for samråd i samsvar med artikkel 12.
2. Forslaget nevnt i nr. 1 skal definere de grensene mellom budområder som er tilknyttet TSO-er som tilhører den enkelte kapasitetsberegningsregionen. Følgende krav skal være oppfylt:
 - a) det skal tas hensyn til regionene angitt i nr. 3.2 i vedlegg I til forordning (EF) nr. 714/2009,
 - b) hver budområdegrense eller eventuelt to atskilte budområdegrenser der det finnes en overføringsforbindelse mellom to budområder, skal plasseres i én kapasitetsberegningsregion,
 - c) minst disse TSO-ene skal anvises til alle kapasitetsberegningsregioner som de har budområdegrenser til.
3. Kapasitetsberegningsregioner som anvender en flytbasert metode, skal slås sammen til én kapasitetsberegningsregion dersom følgende kumulative vilkår er oppfylt:
 - a) deres transmisjonsnett er direkte forbundet med hverandre,
 - b) de deltar i samme område for den felles dagen-før- eller intradagmarkedskoplingen,
 - c) det er mer effektivt å slå dem sammen enn å holde dem atskilt. Vedkommende reguleringsmyndigheter kan anmode de berørte TSO-ene om en felles nytte- og kostnadsanalyse for å vurdere effektiviteten ved sammenslåingen.

Avsnitt 2

Den felles nettmodellen

Artikkel 16

Metode for framlegging av produksjons- og lastdata

1. Innen ti måneder etter denne forordnings ikrafttredelse skal alle TSO-er i fellesskap utarbeide et forslag til en felles metode for å levere de produksjons- og lastdata som kreves for å fastsette den felles nettmodellen, som skal være gjenstand for samråd i samsvar med artikkel 12. Forslaget skal inneholde en begrunnelse basert på målene for denne forordning for at opplysningene skal legges fram.
2. Forslaget til metode for framlegging av produksjons- og lastdata skal angi hvilke produksjons- og lastenheter som skal legge fram opplysninger for sine respektive TSO-er med henblikk på kapasitetsberegningen.
3. Forslaget til metode for framlegging av produksjons- og lastdata skal angi hvilke opplysninger produksjons- og lastenhetene skal legge fram for TSO-ene. Opplysningene skal minst inneholde følgende:
 - a) opplysninger om enhetenes tekniske egenskaper,
 - b) opplysninger om produksjons- og lastenhetenes tilgjengelighet,
 - c) opplysninger om produksjonseenhetenes produksjonsplaner,

- d) relevante tilgjengelige opplysninger om hvordan produksjonsenhetene vil bli koplet inn.
- 4. Metoden skal angi de fristene produksjons- og lastenhetene har for å legge fram opplysningene nevnt i nr. 3.
- 5. Hver TSO skal bruke og dele med andre TSO-er opplysningene nevnt i nr. 3. Opplysningene nevnt i nr. 3 bokstav d) skal bare brukes til kapasitetsberegning.
- 6. Senest to måneder etter at alle reguleringsmyndigheter har godkjent metoden for framlegging av produksjons- og lastdata, skal ENTSO for elektrisk kraft offentliggjøre følgende:
 - a) en liste over de enhetene som skal legge fram opplysninger for TSO-ene,
 - b) en liste over opplysningene nevnt i nr. 3 som skal legges fram,
 - c) fristene for framlegging av opplysninger.

Artikkel 17

Metode for den felles nettmodellen

- 1. Innen ti måneder etter denne forordnings ikrafttredelse skal alle TSO-er i fellesskap utarbeide et forslag til metode for den felles nettmodellen. Forslaget skal være gjenstand for samråd i samsvar med artikkel 12.
- 2. Metoden for den felles nettmodellen skal gjøre det mulig å utvikle en felles nettmodell. Den skal minst inneholde følgende punkter:
 - a) en definisjon av scenarioene i samsvar med artikkel 18,
 - b) en definisjon av individuelle nettmodeller i samsvar med artikkel 19,
 - c) en beskrivelse av prosessen for sammenslåing av individuelle nettmodeller slik at de danner en felles nettmodell.

Artikkel 18

Scenarioer

- 1. Alle TSO-er skal i fellesskap utvikle felles scenarioer for hver tidsramme for kapasitetsberegning som nevnt i artikkel 14 nr. 1 bokstav a) og b). De felles scenarioene skal brukes til å beskrive en bestemt prognose for situasjonen med hensyn til produksjon, last og nettopologi i transmisjonsnettet i den felles nettmodellen.
- 2. Det skal utarbeides ett scenario for hver markedstidsenhet for tidsrammene for kapasitetsberegning, både for dagen-før- og intradagmarkedet.
- 3. For hvert scenario skal alle TSO-er i fellesskap utarbeide felles regler for å bestemme nettoposisjonen for hvert budområde og flyten i hver likestrømsledning. Disse felles reglene skal for hvert scenario være basert på den beste prognosen for nettoposisjonen for hvert budområde og på den beste prognosen for flyten i hver likestrømsledning, og de skal omfatte den samlede balansen mellom last og produksjon for transmisjonsnettet i Unionen. I samsvar med nr. 1.7 i vedlegg I til forordning (EF) nr. 714/2009 skal det ved fastsettelsen av scenarioer ikke forekomme noen utilbørlig forskjellsbehandling mellom intern utveksling og utveksling mellom budområder.

Artikkel 19

Individuell nettmodell

- 1. For hvert budområde og hvert scenario

- a) skal alle TSO-er i budområdet i fellesskap legge fram en felles individuell nettmodell som er i samsvar med artikkel 18 nr. 3, eller
 - b) skal hver TSO i budområdet legge fram en individuell nettmodell for sitt kontrollområde, herunder overføringsforbindelser, forutsatt at summen av nettoposisjonene i kontrollområdene, herunder overføringsforbindelser, som dekker budområdet, er i samsvar med artikkel 18 nr. 3.
2. Hver individuell nettmodell skal gjenspeile den best mulige prognosen for forholdene i transmisjonsnettet for hvert scenario som er angitt av TSO-en(e) på det tidspunktet den individuelle nettmodellen ble utarbeidet.
 3. De individuelle nettmodellene skal omfatte alle nettkomponenter i transmisjonsnettet som anvendes i den regionale driftssikkerhetsanalysen for den aktuelle tidsrammen.
 4. Alle TSO-er skal i størst mulig grad harmonisere måten de individuelle nettmodellene bygges opp på.
 5. Hver TSO skal i den individuelle nettmodellen legge fram alle opplysninger som er nødvendige for analyser i stasjonær tilstand av aktiv og reaktiv kraftflyt, samt av spenning,
 6. Når det er relevant, og alle TSO-er i en kapasitetsberegningsregion er enige om det, skal alle TSO-er i den aktuelle kapasitetsberegningsregionen utveksle data seg imellom for å muliggjøre spenningsanalyser og dynamiske stabilitetsanalyser.

Avsnitt 3

Metoder for kapasitetsberegning

Artikkel 20

Innføring av flytbasert metode for kapasitetsberegning

1. For tidsrammene for dagen-før-markedet og intradagmarkedet skal metoden for felles kapasitetsberegning være basert på en flytbasert metode, med mindre kravet i nr. 7 er oppfylt.
2. Senest ti måneder etter godkjenningen av forslaget til en kapasitetsberegningsregion i samsvar med artikkel 15 nr. 1 skal alle TSO-er i hver kapasitetsberegningsregion legge fram et forslag til en felles metode for samordnet kapasitetsberegning for sin region. Forslaget skal være gjenstand for samråd i samsvar med artikkel 12. Forslaget til metode for kapasitetsberegning for regioner i henhold til dette nummer i de kapasitetsberegningsregionene som er basert på «Nordvest-Europa» og «Det sentrale Øst-Europa» i samsvar med definisjonen i nr. 3.2 bokstav b) og d) i vedlegg I til forordning (EF) nr. 714/2009, og i de regionene som er nevnt i nr. 3 og 4, skal suppleres med en felles ramme for samordning og kompatibilitet mellom regioner når det gjelder de flytbaserte metodene som skal utarbeides i samsvar med nr. 5.
3. Med forbehold for forpliktelsen i nr. 1 kan TSO-ene fra den kapasitetsberegningsregionen som omfatter Italia, som angitt i nr. 3.2 bokstav c) i vedlegg I til forordning (EF) nr. 714/2009, få fristen for framlegging av forslaget til en felles metode for samordnet kapasitetsberegning som er basert på den flytbaserte metoden for sin region i henhold til nr. 2, forlenget med inntil seks måneder etter at Sveits har sluttet seg til den felles dagen-før-markedskoplingen. Forslaget trenger ikke omfatte budområdegrensene i Italia og mellom Italia og Hellas.
4. Senest seks måneder etter at minst alle avtalepartene i det sørøsteuropeiske energifellesskapet har sluttet seg til den felles dagen-før-markedskoplingen, skal TSO-ene fra minst Kroatia, Romania, Bulgaria og Hellas i fellesskap legge fram et forslag om innføring av en felles metode for kapasitetsberegning basert på den flytbaserte metoden for tidsrammen for dagen-før- og intradagmarkedet. Forslaget skal inneholde en dato for gjennomføring av den felles metoden for kapasitetsberegning basert på den flytbaserte metoden, som ikke skal være senere enn to år etter at alle avtalepartene i det sørøsteuropeiske energifellesskapet har sluttet seg til den felles dagen-før-markedskoplingen. TSO-er fra medlemsstater som grenser til andre regioner, oppmuntres til å slutte seg til initiativer for å gjennomføre en felles flytbasert metode for kapasitetsberegning i disse regionene.
5. Så snart to eller flere tilstøtende kapasitetsberegningsregioner i samme synkronområde innfører en metode for

kapasitetsberegning basert på den flytbaserte metoden for tidsrammen for dagen-før- eller intradagmarkedet, skal disse regionene i denne sammenheng anses som én region, og TSO-ene fra denne regionen skal innen seks måneder legge fram et forslag til en felles metode for kapasitetsberegning basert på den flytbaserte metoden for tidsrammen for dagen-før- eller intradagmarkedet. Forslaget skal angi en dato for gjennomføring av den felles tverregionale metoden for kapasitetsberegning, som ikke skal være senere enn tolv måneder etter gjennomføringen av den flytbaserte metoden i disse regionene når det gjelder tidsrammen for dagen-før-markedet, og 18 måneder når det gjelder intradagmarkedet. Fristene angitt i dette nummer kan justeres i samsvar med nr. 6.

Metoden i de to kapasitetsberegningsregionene som har begynt å utvikle en felles metode for kapasitetsberegning, kan innføres først, før det utvikles en felles metode for kapasitetsberegning med eventuelle andre kapasitetsberegningsregioner.

6. Dersom de berørte TSO-ene kan påvise at anvendelsen av felles flytbaserte metoder i samsvar med nr. 4 og 5 ennå ikke vil være mer effektiv, gitt at samme driftssikkerhetsnivå skal legges til grunn, kan de i fellesskap anmode vedkommende reguleringsmyndigheter om å forlenge fristene.

7. TSO-ene kan i fellesskap anmode vedkommende reguleringsmyndigheter om å anvende metoden for samordnet netto overføringskapasitet i andre regioner og budområdegrenser enn de som er nevnt i nr. 2–4, dersom de berørte TSO-ene kan påvise at anvendelsen av metoden for kapasitetsberegning basert på den flytbaserte metoden ennå ikke vil være mer effektiv enn metoden for samordnet netto overføringskapasitet, gitt at samme driftssikkerhetsnivå legges til grunn, i den berørte regionen.

8. For at markedsdeltakerne skal kunne tilpasse seg eventuelle endringer i metoden for kapasitetsberegning, skal de berørte TSO-ene prøve ut den nye metoden parallelt med den eksisterende metoden og involvere markedsdeltakerne i minst seks måneder før et forslag til endret metode for kapasitetsberegning gjennomføres.

9. TSO-ene i hver kapasitetsberegningsregion som anvender den flytbaserte metoden, skal utvikle og gjøre tilgjengelig et verktøy som gjør det mulig for markedsdeltakerne å vurdere vekselvirkningen mellom utvekslingskapasiteten mellom budområder og utvekslingen mellom budområder.

Artikkel 21

Metode for kapasitetsberegning

1. Forslaget til felles metode for kapasitetsberegning for en kapasitetsberegningsregion som er fastsatt i samsvar med artikkel 20 nr. 2, skal inneholde minst følgende punkter for hver tidsramme for kapasitetsberegning:

- a) metodene for beregningen av inndata for kapasitetsberegning, som omfatter følgende parametere:
 - i) en metode for fastsettelse av pålitelighetsmarginen i samsvar med artikkel 22,
 - ii) metodene for fastsettelse av grensene for driftssikkerhet, uforutsette hendelser som er relevante for kapasitetsberegningen, og tildelingsbegrensninger som kan anvendes i samsvar med artikkel 23,
 - iii) metoden for fastsettelse av produksjonsfordelingsnøkler i samsvar med artikkel 24,
 - iv) metoden for fastsettelse av korrigerende tiltak som skal vurderes i kapasitetsberegningen i samsvar med artikkel 25.
- b) en nærmere beskrivelse av metoden for kapasitetsberegning, som skal omfatte følgende:
 - i) en matematisk beskrivelse av den anvendte metoden for kapasitetsberegning med ulike inndata for kapasitetsberegningen,
 - ii) regler for å unngå utilbørlig forskjellsbehandling mellom intern utveksling og utveksling mellom budområder for å sikre overholdelse av nr. 1.7 i vedlegg I til forordning (EF) nr. 714/2009,
 - iii) regler som, når det er relevant, tar hensyn til tidligere tildelt utvekslingskapasitet mellom budområder,
 - iv) regler om justering av kraftflyten på kritiske nettkomponenter eller av utvekslingskapasitet mellom budområder som følge av korrigerende tiltak i samsvar med artikkel 25,
 - v) når det gjelder den flytbaserte metoden, en matematisk beskrivelse av beregningen av distribusjonsfaktorene for

kraftoverføring og av tilgjengelige marginer på kritiske nettkomponenter,

vi) når det gjelder metoden for samordnet netto overføringskapasitet, regler for beregning av utvekslingskapasitet mellom budområder, herunder regler for effektiv deling av kraftflytkapasitet på kritiske nettkomponenter mellom ulike budområdegrenser,

vii) dersom kraftflyten på kritiske nettkomponenter påvirkes av kraftutvekslingen mellom budområder i forskjellige kapasitetsberegningsregioner, regler for deling av kraftflytkapasitet i kritiske nettelementer mellom forskjellige kapasitetsberegningsregioner for å legge til rette for denne flyten,

c) en metode for validering av utvekslingskapasitet mellom budområder i samsvar med artikkel 26.

2. For kapasitetsberegning for tidsrammen for intradagmarkedet skal metoden for kapasitetsberegning også angi hvor hyppig kapasiteten skal beregnes på nytt i samsvar med artikkel 14 nr. 4, og begrunne den hyppigheten som velges.

3. Metoden for kapasitetsberegning skal inneholde en alternativ framgangsmåte i tilfelle den første kapasitetsberegningen ikke gir resultater.

4. Alle TSO-er i hver kapasitetsberegningsregion skal i størst mulig grad anvende harmoniserte inndata til kapasitetsberegningen. Innen 31. desember 2020 skal alle regioner anvende en harmonisert metode for kapasitetsberegning som særlig skal omfatte en harmonisert metode for kapasitetsberegning for den flytbaserte metoden og for metoden for samordnet netto overføringskapasitet. Harmoniseringen av metoden for kapasitetsberegning skal være underlagt en effektivitetsvurdering som gjelder harmoniseringen av de flytbaserte metodene og metodene for samordnet netto overføringskapasitet, og som sikrer samme nivå av driftssikkerhet. Alle TSO-er skal legge fram denne vurderingen sammen med et forslag til overgang til en harmonisert metode for kapasitetsberegning, for alle reguleringsmyndigheter senest tolv måneder etter at minst to kapasitetsberegningsregioner har innført en felles metode for kapasitetsberegning i samsvar med artikkel 20 nr. 5.

Artikkel 22

Metode for fastsettelse av pålitelighetsmargin

1. Forslaget til en felles metode for kapasitetsberegning skal omfatte en metode for fastsettelse av pålitelighetsmarginen. Metoden for fastsettelse av pålitelighetsmarginen skal bestå av to faser. Først skal de berørte TSO-ene anslå sannsynlighetsfordelingen av avvik mellom forventet kraftflyt på tidspunktet for kapasitetsberegningen og faktisk kraftflyt i sanntid. Deretter beregnes pålitelighetsmarginen ved å utlede en verdi av sannsynlighetsfordelingen.

2. Metoden for fastsettelse av pålitelighetsmarginen skal angi prinsippene for beregning av sannsynlighetsfordelingen av avvikene mellom forventet kraftflyt på tidspunktet for kapasitetsberegning og faktisk kraftflyt i sanntid, og angi hvilken usikkerhet det skal tas hensyn til i beregningen. For å bestemme denne usikkerheten skal metoden særlig ta hensyn til følgende:

- a) utilsiktede avvik i den fysiske flyten av elektrisk kraft innenfor en markедstidsenhet som skyldes justering av flyten av elektrisk kraft innenfor og mellom kontrollområder med henblikk på å opprettholde en konstant frekvens,
- b) usikkerhet som kan ha innvirkning på kapasitetsberegningen, og som kan oppstå mellom tidsrammen for kapasitetsberegning og sanntid for den aktuelle markедstidsenheten.

3. I metoden for fastsettelse av pålitelighetsmarginen skal TSO-ene også fastsette felles harmoniserte prinsipper for utledning av pålitelighetsmarginen fra sannsynlighetsfordelingen.

4. På grunnlag av metoden vedtatt i samsvar med nr. 1 skal TSO-ene fastsette pålitelighetsmarginen slik at grensene for driftssikkerhet respekteres, og det tas hensyn til usikkerheten mellom tidsrammen for kapasitetsberegning og sanntid, og korrigerende tiltak som er tilgjengelige etter kapasitetsberegningen.

5. For hver tidsramme for kapasitetsberegning skal de berørte TSO-ene fastsette pålitelighetsmarginen for kritiske nettkomponenter, der den flytbaserte metoden anvendes, og for utvekslingskapasiteten mellom budområder, der metoden for samordnet netto overføringskapasitet anvendes.

Artikkel 23

Metoder for grenser for driftssikkerhet, uforutsette hendelser og tildelingsbegrensninger

1. Hver TSO skal respektere grensene for driftssikkerhet og uforutsette hendelser som brukes i driftssikkerhetsanalyser.
2. Dersom grensene for driftssikkerhet og uforutsette hendelser som brukes i kapasitetsberegningen, ikke er de samme som de som brukes i driftssikkerhetsanalyser, skal TSO-ene i forslaget til en felles metode for kapasitetsberegning beskrive den særlige metoden og de kriteriene de har brukt for å fastsette grensene for driftssikkerhet og uforutsette hendelser, og som er brukt i kapasitetsberegningen.
3. Dersom TSO-ene bruker tildelingsbegrensninger, kan disse bare bestemmes ved bruk av følgende:
 - a) begrensninger som er nødvendige for å holde transmisjonsnettene innenfor grensene for driftssikkerhet, og som ikke kan omdannes til maksimal flyt på kritiske nettkomponenter på en effektiv måte, eller
 - b) begrensninger som er beregnet på å øke det økonomiske overskuddet for den felles dagen-før- eller intradagmarkedskoplingen.

Artikkel 24

Metode for produksjonsfordelingsnøkler

1. Forslaget til en felles metode for kapasitetsberegning skal omfatte et forslag til metode for fastsettelse av en felles produksjonsfordelingsnøkkel for hvert budområde og scenario som er utarbeidet i samsvar med artikkel 18.
2. Produksjonsfordelingsnøkler skal gjenspeile den beste prognosen for forholdet mellom en endring i nettoposisjonen til et budområde og en bestemt endring av produksjonen eller lasten i den felles nettmodellen. Denne prognosen skal særlig ta hensyn til opplysningene fra metoden for framlegging av produksjons- og lastdata.

Artikkel 25

Metode for korrigerende tiltak som skal tas med i kapasitetsberegningen

1. Hver TSO i hver kapasitetsberegningsregion skal hver for seg fastsette de tilgjengelige korrigerende tiltakene som det skal tas hensyn til i kapasitetsberegningen, for å nå målene i denne forordning.
2. Hver TSO i hver kapasitetsberegningsregion skal samordne bruken av korrigerende tiltak som det skal tas hensyn til i kapasitetsberegningen, samt deres faktiske anvendelse i sanntidsdrift, med de andre TSO-ene i regionen.
3. For at det skal kunne tas hensyn til korrigerende tiltak i kapasitetsberegningen, skal alle TSO-er i hver kapasitetsberegningsregion bli enige om bruk av korrigerende tiltak som krever handling fra mer enn én TSO.
4. Hver TSO skal sikre at det tas hensyn til korrigerende tiltak i kapasitetsberegningen, under forutsetning av at tilgjengelige korrigerende tiltak som gjenstår etter beregningen, sammen med pålitelighetsmarginen nevnt i artikkel 22, er tilstrekkelig til å sikre driftssikkerheten.
5. Hver TSO skal i kapasitetsberegningen ta hensyn til korrigerende tiltak som ikke medfører kostnader.
6. Hver TSO skal sikre at de korrigerende tiltakene som det skal tas hensyn til i kapasitetsberegningen, er de samme for alle tidsrammer for kapasitetsberegning, idet det tas hensyn til deres tekniske tilgjengelighet for hver tidsramme for kapasitetsberegning.

Artikkel 26

Metode for validering av utvekslingskapasitet mellom budområder

1. Hver TSO skal validere og ha rett til å korrigere utvekslingskapasitet mellom budområder som er relevant for vedkommendes budområdegrenser eller for kritiske nettkomponenter, og som er tildelt av de ansvarlige for samordnet kapasitetsberegning i samsvar med artikkel 27–31.
2. Dersom metoden for samordnet netto overføringskapasitet anvendes, skal alle TSO-er i kapasitetsberegningsregionen ta med en regel i metoden for kapasitetsberegning som er nevnt i artikkel 21, om hvordan korrigeringen av utvekslingskapasitet skal fordeles mellom de ulike budområdenes grenser.
3. Ved validering av utvekslingskapasitet mellom budområder som nevnt i nr. 1 kan hver TSO redusere utvekslingskapasiteten mellom budområder med henvisning til driftssikkerheten.
4. Hver ansvarlig for samordnet kapasitetsberegning skal ved beregning og validering av kapasitet samordne sitt arbeid med ansvarlige for samordnet kapasitetsberegning i naboområdene.
5. Hver ansvarlig for samordnet kapasitetsberegning skal hver tredje måned rapportere om alle reduksjoner som er gjort under valideringen av kapasitet mellom budområder i samsvar med nr. 3, til alle reguleringsmyndigheter i kapasitetsberegningsregionen. I denne rapporten skal sted og omfang av hver reduksjon av utvekslingskapasitet mellom budområder angis, samt årsaken til reduksjonene.
6. Alle reguleringsmyndigheter i kapasitetsberegningsregionen skal treffe beslutning om hvorvidt hele eller deler av rapporten nevnt i nr. 5 skal offentliggjøres.

Avsnitt 4

Kapasitetsberegningsprosessen

Artikkel 27

Alminnelige bestemmelser

1. Senest seks måneder etter beslutningen om metoden for framlegging av produksjons- og lastdata nevnt i artikkel 16 og metoden for den felles nettmodellen nevnt i artikkel 17, skal alle TSO-er organisere prosessen for sammenslåing av de individuelle nettmodellene.
2. Senest fire måneder etter beslutningene om metodene for kapasitetsberegning nevnt i artikkel 20 og 21 skal alle TSO-er i hver kapasitetsberegningsregion i fellesskap opprette de enhetene som er ansvarlige for samordnet kapasitetsberegning, og utarbeide regler for deres virksomhet.
3. Alle TSO-er i hver kapasitetsberegningsregion skal hvert annet år gjennomgå kvaliteten på opplysningene som anvendes i kapasitetsberegningen, som en del av rapporten om beregning og tildeling av kapasitet som utarbeides hvert annet år i samsvar med artikkel 31.
4. Ved bruk av de siste tilgjengelige opplysningene skal alle TSO-er regelmessig og minst én gang i året gjennomgå og oppdatere følgende:
 - a) grensene for driftssikkerhet, uforutsette hendelser og tildelingsbegrensninger som brukes i kapasitetsberegningen,
 - b) sannsynlighetsfordelingen av avvikene mellom forventet kraftflyt på tidspunktet for kapasitetsberegning og realisert kraftflyt i sanntid som brukes for beregning av pålitelighetsmarginer,
 - c) korrigerende tiltak som det er tatt hensyn til i kapasitetsberegningen,
 - d) anvendelsen av metodene for fastsettelse av produksjonsfordelingsnøkler, kritiske nettkomponenter og uforutsette hendelser som nevnt i artikkel 22–24.

Artikkel 28

Utarbeiding av en felles nettmodell

1. Hver produksjons- eller lastenhet som omfattes av artikkel 16, skal for hver tidsramme for kapasitetsberegning nevnt i artikkel 14 nr. 1, innen de angitte fristene legge fram opplysningene som er angitt i metoden for framlegging av produksjons- og lastdata, for den TSO-en som er ansvarlig for det respektive kontrollområdet.
2. Hver produksjons- eller lastenhet som legger fram opplysninger i henhold til artikkel 16 nr. 3, skal legge fram så pålitelige overslag som mulig.
3. For hver tidsramme for kapasitetsberegning skal hver TSO utvikle en individuell nettmodell for hvert scenario i samsvar med artikkel 19, for at de individuelle nettmodellene skal kunne slås sammen til en felles nettmodell.
4. Hver TSO skal legge fram så pålitelige beregninger som mulig for hver individuell nettmodell, for de TSO-ene som har ansvaret for å slå de individuelle nettmodellene sammen til en felles nettmodell.
5. For hver tidsramme for kapasitetsberegning skal det utarbeides en felles nettmodell for hvert scenario som fastsatt i artikkel 18, og som dekker hele Unionen, gjennom sammenslåing av inndataene fra alle TSO-er som anvender den kapasitetsberegningsprosessen som er angitt i nr. 3.

Artikkel 29

Regional beregning av utvekslingskapasitet mellom budområder

1. Hver TSO skal for hver tidsramme for kapasitetsberegning legge fram følgende opplysninger for de ansvarlige for samordnet kapasitetsberegning og alle andre TSO-er i kapasitetsberegningsregionen: grenser for driftssikkerhet, produksjonsfordelingsnøkler, korrigerende tiltak, pålitelighetsmarginer, tildelingsbegrensninger og tidligere tildelt utvekslingskapasitet mellom budområder.
2. Hver ansvarlig for samordnet kapasitetsberegning skal utføre en driftssikkerhetsanalyse på grunnlag av grensene for driftssikkerhet ved bruk av den felles nettmodellen som er utarbeidet for hvert scenario i samsvar med artikkel 28 nr. 5.
3. Ved beregning av utvekslingskapasitet mellom budområder skal hver ansvarlig for samordnet kapasitetsberegning
 - a) bruke produksjonsfordelingsnøkler for å beregne hvordan endringer i nettoposisjonene i budområdene og flyten påvirker likestrømsledningene,
 - b) ignorere kritiske nettkomponenter som ikke påvirkes vesentlig av endringene i budområdets nettoposisjon i samsvar med metoden fastsatt i artikkel 12, og
 - c) sikre at alle nettoposisjoner i budområdet og flyten i likestrømsledningene som ikke overskrider overføringskapasiteten mellom budområder, oppfyller pålitelighetsmarginene og grensene for driftssikkerhet i samsvar med artikkel 21 nr. 1 bokstav a) i) og ii), og ta hensyn til tidligere tildelt utvekslingskapasitet mellom budområder i samsvar med artikkel 21 nr. 1 bokstav b) iii).
4. Hver ansvarlig for samordnet kapasitetsberegning skal optimalisere utvekslingskapasiteten mellom budområder ved å ta i bruk tilgjengelige korrigerende tiltak som det er tatt hensyn til i kapasitetsberegningen i samsvar med artikkel 21 nr. 1 bokstav a) iv).
5. Hver ansvarlig for samordnet kapasitetsberegning skal anvende delingsreglene utarbeidet i samsvar med artikkel 21 nr. 1 bokstav b) vi).
6. Hver ansvarlig for samordnet kapasitetsberegning skal ta hensyn til den matematiske beskrivelsen av den anvendte kapasitetsberegningmetoden fastsatt i samsvar med artikkel 21 nr. 1 bokstav b) i).
7. Hver ansvarlig for samordnet kapasitetsberegning som anvender den flytbaserte metoden, skal
 - a) bruke data om grensene for driftssikkerhet for å beregne maksimal flyt på kritiske nettkomponenter,
 - b) bruke den felles nettmodellen, produksjonsfordelingsnøkler og uforutsette hendelser til å beregne distribusjonsfaktorene for kraftoverføring,

- c) bruke distribusjonsfaktorene for kraftoverføring til å beregne flyten som oppstår som følge av tidligere tildelt utvekslingskapasitet mellom budområder i kapasitetsberegningsregionen,
 - d) beregne flyten på kritiske nettkomponenter for hvert scenario (samtidig som det tas hensyn til uforutsette hendelser) og justere dem ved å anta at det ikke finner sted noen kraftutveksling mellom budområder i kapasitetsberegningsregionen, og anvende reglene for å unngå utilbørlig forskjellsbehandling mellom intern utvekslingskapasitet og utvekslingskapasitet mellom budområder som fastsatt i samsvar med artikkel 21 nr. 1 bokstav b) ii),
 - e) beregne tilgjengelige marginer for kritiske nettkomponenter, idet det tas hensyn til uforutsette hendelser, som skal tilsvare maksimal flyt redusert med justert flyt som nevnt i bokstav d), pålitelighetsmarginer og flyt fra tidligere tildelt utvekslingskapasitet mellom budområder,
 - f) justere tilgjengelige marginer på kritiske nettkomponenter eller distribusjonsfaktorer for kraftoverføring ved bruk av tilgjengelige korrigerende tiltak som det skal tas hensyn til i kapasitetsberegningen i samsvar med artikkel 25.
8. Hver ansvarlig for samordnet kapasitetsberegning som anvender metoden for samordnet netto overføringskapasitet, skal
- a) bruke den felles nettmodellen, produksjonsfordelingsnøkler og uforutsette hendelser til å beregne maksimal kraftutveksling på grensene mellom budområder, som skal tilsvare maksimalt beregnet utveksling mellom to budområder på hver side av budområdegrensen, idet det tas hensyn til grensene for driftssikkerhet,
 - b) justere maksimal kraftutveksling ved bruk av korrigerende tiltak som det er tatt hensyn til i kapasitetsberegningen i samsvar med artikkel 25,
 - c) justere maksimal kraftutveksling, samtidig som reglene for å unngå utilbørlig forskjellsbehandling mellom intern utveksling og utveksling mellom budområder anvendes i samsvar med artikkel 21 nr. 1 bokstav b) ii),
 - d) anvende reglene fastsatt i samsvar med artikkel 21 nr. 1 bokstav b) vi) for effektiv deling av kraftflytkapasitet i kritiske nettkomponenter mellom ulike budområdegrenser,
 - e) beregne utvekslingskapasitet mellom budområdene, som skal tilsvare maksimal kraftutveksling justert for pålitelighetsmargin og tidligere tildelt utvekslingskapasitet mellom budområder.
9. Hver ansvarlig for samordnet kapasitetsberegning skal samarbeide med ansvarlige for samordnet kapasitetsberegning i naboområdene. TSO-er i naboområdene skal sikre samarbeidet ved å utveksle og bekrefte opplysninger om gjensidig avhengighet med de berørte regionalt ansvarlige for samordnet kapasitetsberegning med henblikk på kapasitetsberegning og validering. TSO-er i naboområdene skal legge fram opplysninger om gjensidig avhengighet for de ansvarlige for samordnet kapasitetsberegning før kapasitetsberegningen. En vurdering av opplysningenes nøyaktighet og korrigerende tiltak skal eventuelt tas med i rapporten som skal utarbeides hvert annet år i samsvar med artikkel 31.
10. Hver ansvarlig for samordnet kapasitetsberegning skal fastsette
- a) flytbaserte parametere for hvert budområde i kapasitetsberegningsregionen, dersom den flytbaserte metoden anvendes,
 - b) verdiene for utvekslingskapasitet mellom budområder for hver budområdegrense i kapasitetsberegningsregionen, dersom metoden for samordnet netto overføringskapasitet anvendes.
11. Hver ansvarlig for samordnet kapasitetsberegning skal legge utvekslingskapasiteten mellom budområder fram for hver TSO i sin kapasitetsberegningsregion for validering i samsvar med artikkel 21 nr. 1 bokstav c).

Artikkel 30

Validering og levering av utvekslingskapasitet mellom budområder

1. Hver TSO skal validere resultatene av den regionale kapasitetsberegningen for sine budområdegrenser eller kritiske nettkomponenter i samsvar med artikkel 26.
2. Hver TSO skal sende sin validering av kapasitet og tildelingsbegrensninger til de berørte ansvarlige for samordnet kapasitetsberegning og til de andre TSO-ene i de berørte kapasitetsberegningsregionene.
3. Hver ansvarlig for samordnet kapasitetsberegning skal legge fram opplysninger om validert utvekslingskapasitet mellom budområder og tildelingsbegrensninger med henblikk på tildelingen av kapasitet i samsvar med artikkel 46 og 58.

Avsnitt 5

Rapport hvert annet år om beregning og tildeling av kapasitet

Artikkel 31

Rapport hvert annet år om beregning og tildeling av kapasitet

1. Innen to år etter denne forordnings ikrafttredelse skal ENTSO for elektrisk kraft utarbeide en rapport om beregning og tildeling av kapasitet og legge den fram for Byrådet.
2. Dersom Byrådet anmoder om det, skal ENTSO for elektrisk kraft hvert annet år utarbeide en rapport om beregning og tildeling av kapasitet og legge den fram for Byrådet.
3. Rapporten om beregning og tildeling av kapasitet skal for hvert budområde, hver budområdegrense og hver kapasitetsberegningsregion minst inneholde følgende:
 - a) hvilken metode for kapasitetsberegning som er brukt,
 - b) statistiske indikatorer for pålitelighetsmarginer,
 - c) statistiske indikatorer for utvekslingskapasitet mellom budområder, herunder tildelingsbegrensninger når det er relevant, for hver tidsramme for kapasitetsberegning,
 - d) kvalitetsindikatorer for opplysningene som brukes i kapasitetsberegningen,
 - e) når det er relevant, foreslåtte tiltak for å forbedre kapasitetsberegningen,
 - f) for regioner der metoden for samordnet netto overføringskapasitet anvendes, en analyse av om vilkårene angitt i artikkel 20 nr. 7 fortsatt er oppfylt,
 - g) indikatorer for vurdering og overvåking på lengre sikt av effektiviteten for den felles dagen-før- og intradagmarkedskoplingen, herunder eventuell sammenslåing av kapasitetsberegningsregioner i samsvar med artikkel 15 nr. 3,
 - h) anbefalinger om videre utvikling av den felles dagen-før- og intradagmarkedskoplingen, herunder ytterligere harmonisering av metoder, prosesser og styringsordninger.
4. Etter samråd med Byrådet skal alle TSO-er bli enige om felles statistiske indikatorer og kvalitetsindikatorer i rapporten. Byrådet kan kreve at disse indikatorene endres, enten før avtalen mellom TSO-ene inngås, eller etter at indikatorene er tatt i bruk.
5. Byrådet skal bestemme om hele eller deler av den toårige rapporten skal offentliggjøres.

KAPITTEL 2

Budområdenes konfigurasjon

Artikkel 32

Gjennomgåelse av gjeldende konfigurasjon for budområdene

1. En gjennomgåelse av gjeldende konfigurasjon for budområdene kan innledes av følgende:
 - a) Byrådet, i samsvar med artikkel 34 nr. 7,
 - b) flere reguleringsmyndigheter, i henhold til en anbefaling fra Byrådet i samsvar med artikkel 34,
 - c) TSO-er i en kapasitetsberegningsregion sammen med alle berørte TSO-er hvis kontrollområder, herunder overføringsforbindelser, befinner seg innenfor det geografiske området der budområdenes konfigurasjon skal vurderes i samsvar med nr. 2 bokstav a),
 - d) en enkelt reguleringsmyndighet eller TSO med godkjenning fra sin vedkommende reguleringsmyndighet, for budområder innenfor operatørens kontrollområde, dersom budområdenes konfigurasjon har uvesentlig innvirkning på operatørens kontrollområder, herunder overføringsforbindelser, som grenser til budområdet, og det er nødvendig å gjennomgå budområdets konfigurasjon for å bedre effektiviteten eller opprettholde driftssikkerheten, og
 - e) medlemsstater i en kapasitetsberegningsregion.

2. Dersom gjennomgåelsen innledes i samsvar med nr. 1 bokstav a), b), c) eller e), skal enheten som tar initiativet til gjennomgåelsen, angi følgende:

- a) det geografiske området der budområdenes konfigurasjon skal vurderes, og tilstøtende geografiske områder som det skal tas hensyn til når virkningene skal vurderes,
- b) deltakende TSO-er,
- c) deltakende reguleringsmyndigheter.

3. Dersom gjennomgåelsen innledes i samsvar med nr. 1 bokstav d), får følgende vilkår anvendelse:

- a) det geografiske området der budområdenes konfigurasjon vurderes, skal begrenses til kontrollområdet, herunder overføringsforbindelser, til den berørte TSO-en,
- b) TSO-en i det relevante kontrollområdet skal være den eneste TSO-en som deltar i gjennomgåelsen,
- c) vedkommende reguleringsmyndighet skal være den eneste reguleringsmyndigheten som deltar i gjennomgåelsen,
- d) den berørte TSO-en og reguleringsmyndigheten skal gi henholdsvis TSO-er i naboombådene og reguleringsmyndigheter et gjensidig avtalt forhåndsvarsel om at gjennomgåelsen innledes, og begrunnelsen for dette, og
- e) vilkårene for gjennomgåelsen skal være angitt, og resultatene av gjennomgåelsen og forslaget til de berørte reguleringsmyndighetene skal offentliggjøres.

4. Gjennomgåelsen skal bestå av to faser.

- a) I den første fasen skal TSO-ene som deltar i gjennomgåelsen av budområdenes konfigurasjon, utarbeide den metoden og de hypotesene som skal brukes i gjennomgåelsen, og foreslå alternative konfigurasjoner som skal gjennomgås for budområdene.

Forslaget til metode og hypoteser og alternative konfigurasjoner for budområdene skal legges fram for deltakende reguleringsmyndigheter, som skal kunne kreve samordnede endringer innen tre måneder.

- b) I den andre fasen skal TSO-ene som deltar i gjennomgåelsen av budområdenes konfigurasjon gjøre følgende:

- i) gjennomgå og sammenligne gjeldende konfigurasjon for budområdene og hver alternativ konfigurasjon for budområdene ved bruk av kriteriene angitt i artikkel 33,
- ii) holde samråd i samsvar med artikkel 12 og et arbeidsseminar om forslag til alternative konfigurasjoner for budområdene sammenlignet med gjeldende konfigurasjon for budområdet, herunder tidsrammer for gjennomføring, med mindre budområdets konfigurasjon har en uvesentlig innvirkning på de kontrollområdene som hører inn under operatører i naboombådene,
- iii) legge fram et felles forslag om å beholde eller endre budområdenes konfigurasjon for de deltakende medlemsstatene og reguleringsmyndighetene senest 15 måneder etter beslutningen om å innlede en gjennomgåelse.

- c) Etter å ha mottatt det felles forslaget om å beholde eller endre budområdets konfigurasjon i samsvar med nr. iii) over, skal de deltakende medlemsstatene eller reguleringsmyndighetene, dersom medlemsstatene har bestemt det, innen seks måneder komme til enighet om forslaget om å beholde eller endre budområdets konfigurasjon.

5. NEMO-ene eller markedsdeltakerne skal på anmodning fra de TSO-ene som deltar i gjennomgåelsen av et budområde, legge fram for sistnevnte opplysninger som gjør det mulig for dem å gjennomgå budområdets konfigurasjon. Disse opplysningene skal deles utelukkende med de deltakende TSO-ene bare med henblikk på å vurdere budområdets konfigurasjon.

6. Initiativet til en gjennomgåelse av budområdenes konfigurasjon og resultatene av denne skal offentliggjøres av ENTSO for elektrisk kraft, eller dersom gjennomgåelsen ble innledet i samsvar med nr. 1 bokstav d), av den deltakende TSO-en.

Artikkel 33

Kriterier for gjennomgåelse av budområdenes konfigurasjon

1. Dersom budområdenes konfigurasjon gjennomgås i samsvar med artikkel 32, skal minst følgende kriterier tas i betraktning:

- a) når det gjelder nettsikkerhet:

- i) konfigurasjonens egnethet til å sikre driftssikkerhet og forsyningssikkerhet,
- ii) graden av usikkerhet i beregningen av utvekslingskapasitet mellom budområder,
- b) når det gjelder samlet markedseffektivitet:
 - i) enhver økning eller reduksjon av økonomisk effektivitet som følge av endringen,
 - ii) markedseffektiviteten, herunder minst kostnaden ved å kunne sikre bindende fastsatt kapasitet, markedslivviditet, markedskonsentrasjon og markedskraft, fremming av effektiv konkurranse, prissignaler for å bygge infrastruktur, samt hvorvidt prissignalene er nøyaktige og velfunderte,
 - iii) transaksjons- og overgangskostnader, herunder kostnaden ved å endre eksisterende avtaleforpliktelser som markedsdeltakere, NEMO-er og TSO-er har påtatt seg,
 - iv) kostnaden ved å bygge ny infrastruktur som kan redusere eksisterende flaskehalser,
 - v) behovet for å sikre at markedsresultatet er oppnåelig uten behov for omfattende bruk av økonomisk ineffektive korrigerende tiltak,
 - vi) enhver skadevirkning av interne transaksjoner på andre budområder for å sikre overholdelse av nr. 1.7 i vedlegg I til forordning (EF) nr. 714/2009,
 - vii) innvirkningen på driften og hvor effektive balansemekanismene og avregningsprosessene er.
- c) når det gjelder budområdenes stabilitet og robusthet:
 - i) behovet for at budområdene skal være tilstrekkelig stabile og robuste over tid,
 - ii) behovet for ensartede budområder for alle tidsrammene for kapasitetsberegning,
 - iii) behovet for at hver produksjons- og lastenhet skal tilhøre bare ett budområde for hver markedstidsenhet,
 - iv) hvor og hvor ofte flaskehals finner sted, dersom strukturell flaskehals påvirker avgrensningen av budområder, idet det tas hensyn til eventuelle framtidige investeringer som kan redusere eksisterende flaskehalser.
- 2. En gjennomgåelse av budområder i samsvar med artikkel 32 skal omfatte scenarioer som tar hensyn til en rekke sannsynlige aspekter ved infrastrukturutviklingen i løpet av et tidsrom på ti år, regnet fra året etter at beslutningen om å innlede gjennomgåelsen ble truffet.

Artikkel 34

Regelmessig rapportering om gjeldende konfigurasjon for budområdene fra ENTSO for elektrisk kraft og Byrået

1. Hvert tredje år skal Byrået vurdere hvor effektiv budområdenes gjeldende konfigurasjon er.

Det skal gjøre følgende:

- a) anmode ENTSO for elektrisk kraft om å utarbeide en teknisk rapport om budområdenes gjeldende konfigurasjon, og
- b) utarbeide en markedsrapport som evaluerer virkningen av budområdenes gjeldende konfigurasjon på markedseffektiviteten.
- 2. Den tekniske rapporten nevnt i nr. 1 annet ledd bokstav a) skal minst omfatte følgende:
 - a) en liste over strukturelle flaskehalser og andre større fysiske flaskehalser, herunder hvor og hvor ofte flaskehalser oppstår,
 - b) en analyse av den forventede utviklingen for eller fjerningen av fysiske flaskehalser som følge av investeringer i nett eller som følge av betydelige endringer i produksjons- eller forbruksmønstre,
 - c) en analyse av andelen kraftflyt som ikke er et resultat av ordningen for kapasitetstildeling, for hver kapasitetsberegningsregion, når det er relevant,
 - d) flaskehalsinntekter og kostnader i forbindelse med bindende fastsatt kapasitet,
 - e) et scenario som spenner over et tidsrom på ti år.

3. Hver TSO skal legge fram data og analyser slik at den tekniske rapporten om budområdenes gjeldende konfigurasjon kan utarbeides i god tid.
4. ENTSO for elektrisk kraft skal legge fram den tekniske rapporten om budområdenes gjeldende konfigurasjon for Byrådet senest ni måneder etter Byråets anmodning.
5. Den tekniske rapporten om budområdenes gjeldende konfigurasjon skal omfatte de tre siste hele kalenderårene før Byråets anmodning.
6. Med forbehold for taushetsplikten fastsatt i artikkel 13 skal ENTSO for elektrisk kraft offentliggjøre den tekniske rapporten.
7. Dersom den tekniske rapporten eller markedsrapporten avdekker svakheter i budområdets gjeldende konfigurasjon, kan Byrådet anmode TSO-ene om å innlede en gjennomgåelse av budområdets gjeldende konfigurasjon i samsvar med artikkel 32 nr. 1.

KAPITTEL 3

Spesialregulering og mothandel

Artikkel 35

Samordnet spesialregulering og mothandel

1. Senest 16 måneder etter at reguleringsmyndighetene har godkjent kapasitetsberegningsregionene nevnt i artikkel 15, skal alle TSO-er i hver kapasitetsberegningsregion utarbeide et forslag til en felles metode for samordnet spesialregulering og mothandel. Forslaget skal være gjenstand for samråd i samsvar med artikkel 12.
2. Metoden for samordnet spesialregulering og mothandel skal omfatte tiltak som har betydning over landegrensene, og skal gjøre det mulig for alle TSO-er i hver kapasitetsberegningsregion å redusere den fysiske flaskehalsen på en effektiv måte uansett om årsakene til den fysiske flaskehalsen faller utenfor deres respektive kontrollområde eller ikke. Metoden for samordnet spesialregulering og mothandel skal ta høyde for at den kan ha en vesentlig innvirkning på flyten utenfor kontrollområdet til TSO-ene.
3. Hver TSO kan omfordele alle tilgjengelige produksjons- og lastenheter i samsvar med hensiktsmessige ordninger og avtaler som gjelder for sitt kontrollområde, herunder overføringsforbindelser.

Senest 26 måneder etter reguleringsmyndighetenes godkjenning av kapasitetsberegningsregionene skal alle TSO-er i hver kapasitetsberegningsregion utarbeide en rapport som skal være gjenstand for samråd i samsvar med artikkel 12, som vurderer den gradvise samordningen og harmoniseringen av disse ordningene og avtalene, og som inneholder forslag. Rapporten skal legges fram for deres respektive reguleringsmyndigheter for vurdering. Forslagene i rapporten skal forhindre at disse ordningene og avtalene virker markedsvridende.

4. Hver TSO skal avstå fra å iverksette ensidige eller ikke-samordnede tiltak for spesialregulering og mothandel som har betydning over landegrensene. Hver TSO skal samordne bruken av ressurser for spesialregulering og mothandel, idet det tas hensyn til deres innvirkning på driftssikkerheten og den økonomiske effektiviteten.
5. De relevante produksjons- og lastenhetene skal legge fram prisene for spesialregulering og mothandel for TSO-ene før disse ressursene tas i bruk til spesialregulering og mothandel.

Prising av spesialregulering og mothandel skal være basert på følgende:

- a) prisene på de relevante markedene for elektrisk kraft for den relevante tidsrammen, eller
- b) kostnadene til spesialregulering og mothandel, som beregnes på en gjennomsiktig måte på grunnlag av påløpte kostnader.
6. Produksjons- og lastenhetene skal på forhånd legge fram alle opplysninger som er nødvendige for å beregne kostnadene til spesialregulering og mothandel, for de berørte TSO-ene. Disse opplysningene skal deles med de berørte TSO-ene utelukkende med hensyn til spesialregulering og mothandel.

KAPITTEL 4

Utviklingen av algoritmer

Artikkel 36

Alminnelige bestemmelser

1. Alle NEMO-er skal utvikle, vedlikeholde og bruke følgende algoritmer:
 - a) en priskoplingsalgoritme,
 - b) en matchingsalgoritme for kontinuerlig handel.
2. NEMO-ene skal sikre at priskoplingsalgoritmen og matchingsalgoritmen for kontinuerlig handel oppfyller kravene fastsatt i henholdsvis artikkel 39 og 52.
3. Innen 18 måneder etter denne forordnings ikrafttredelse skal alle NEMO-er i samarbeid med TSO-ene utarbeide et forslag til en alternativ metode for å oppfylle forpliktelsene fastsatt i henholdsvis artikkel 39 og 52. Forslaget til metode skal være gjenstand for samråd i samsvar med artikkel 12.
4. NEMO-ene skal om mulig bruke allerede avtalte løsninger for å oppnå målene i denne forordning på en effektiv måte.

Artikkel 37

Utviklingen av algoritmer

1. Innen åtte måneder etter denne forordnings ikrafttredelse
 - a) skal alle TSO-er i fellesskap legge fram for alle NEMO-er et forslag til et felles sett med krav til effektiv kapasitetstildeling, som gjør det mulig å utvikle priskoplingsalgoritmen og matchingsalgoritmen for kontinuerlig handel. Disse kravene skal angi funksjoner og ytelser, herunder frister for levering av resultater fra den felles dagen-før- og intradagmarkedskoplingen og opplysninger om utvekslingskapasiteten mellom budområder og tildelingsbegrensninger som skal overholdes,
 - b) skal alle NEMO-er i fellesskap framlegg et felles sett med krav til effektiv matching, som gjør det mulig å utvikle priskoplingsalgoritmen og matchingsalgoritmen for kontinuerlig handel.
2. Senest tre måneder etter at TSO-ene og NEMO-ene har framlagt sine forslag til et felles sett med krav i samsvar med nr. 1, skal alle NEMO-er utarbeide et forslag til algoritmen, som oppfyller disse kravene. Dette forslaget skal angi innen hvilken frist NEMO-er som utøver MCO-funksjonene i samsvar med artikkel 7 nr. 1 bokstav b), må sende inn mottatte ordrer.
3. Forslaget nevnt i nr. 2 skal legges fram for alle TSO-er. Dersom det trengs mer tid til å utarbeide forslaget, skal alle NEMO-er samarbeide om dette med støtte fra alle TSO-er i et tidsrom på høyst to måneder for å sikre at forslaget oppfyller bestemmelsene i nr. 1 og 2.
4. Forslagene nevnt i nr. 1 og 2 skal være gjenstand for samråd i samsvar med artikkel 12.
5. Alle NEMO-er skal legge fram forslaget utarbeidet i samsvar med nr. 2 og 3 for reguleringsmyndighetene for godkjenning senest 18 måneder etter denne forordnings ikrafttredelse.
6. Senest to år etter at forslaget er godkjent i samsvar med nr. 5, skal alle TSO-er og alle NEMO-er gjennomgå hvordan priskoplingsalgoritmen og matchingsalgoritmen for kontinuerlig handel fungerer, og legge fram rapporten for Byrådet. Gjennomgåelsen skal deretter gjentas annet hvert år dersom Byrådet anmoder om det.

KAPITTEL 5

Felles dagen-før-markedskopling

Avsnitt 1

Priskoplingsalgoritmen

Artikkel 38

Målene for priskoplingsalgoritmen

1. Priskoplingsalgoritmen skal gi de resultatene som er angitt i artikkel 39 nr. 2 på en måte som
 - a) tar sikte på å skape størst mulig økonomisk overskudd for den felles dagen-før-markedskoplingen i priskoplingsregionen for neste handelsdag,
 - b) anvender prinsippet om marginalprising, slik at alle aksepterte kjøpsbud skal ha samme pris per budområde og markedstidsenhet,
 - c) fremmer effektiv prisdannelse,
 - d) tar hensyn til utvekslingskapasiteten mellom budområder og tildelingsbegrensninger,
 - e) gjør at den kan gjentas og er skalerbar.
2. Priskoplingsalgoritmen skal utvikles på en måte som gjør det mulig å anvende den på et større eller mindre antall budområder.

Artikkel 39

Priskoplingsalgoritmen – inndata og resultater

1. For å gi resultater skal priskoplingsalgoritmen anvende følgende:
 - a) tildelingsbegrensninger fastsatt i samsvar med artikkel 23 nr. 3,
 - b) resultater for utvekslingskapasitet mellom budområder, validert i samsvar med artikkel 30,
 - c) ordrer innsendt i samsvar med artikkel 40.
2. Priskoplingsalgoritmen skal gi minst følgende resultater samtidig for hver markedstidsenhet:
 - a) en enkelt likevektspris for hvert budområde og hver markedstidsenhet i euro/MWh,
 - b) en enkelt nettoposisjon for hvert budområde og hver markedstidsenhet,
 - c) opplysninger som gjør det mulig å fastsette status for ordrebehandlingen.
3. Alle NEMO-er skal sikre at resultatene fra den felles priskoplingsalgoritmen er nøyaktige og effektive.
4. Alle TSO-er skal kontrollere at resultatene av priskoplingsalgoritmen er i samsvar med utvekslingskapasiteten mellom budområder og tildelingsbegrensningene.

Artikkel 40

Egnede produkter

1. Senest 18 måneder etter denne forordnings ikrafttredelse skal NEMO-ene legge fram et felles forslag til hvilke produkter som kan omfattes av den felles dagen-før-markedskoplingen. NEMO-ene skal sikre at ordrer som er et resultat av disse produktene, og som priskoplingsalgoritmen anvendes på, er uttrykt i euro og viser til markedstid.
2. Alle NEMO-er skal sikre at priskoplingsalgoritmen kan behandle ordrer som er et resultat av disse produktene, og som omfatter én markedstidsenhet og flere markedstidsenheter.

3. I samsvar med artikkel 12 skal alle NEMO-er innen to år etter denne forordnings ikrafttredelse og deretter hvert annet år samrå seg med følgende:

- a) markedsdeltakerne, for å sikre at tilgjengelige produkter oppfyller deres behov,
- b) alle TSO-er, for å sikre at produktene oppfyller kriteriene for driftssikkerhet,
- c) alle reguleringsmyndigheter, for å sikre at tilgjengelige produkter er i samsvar med målene i denne forordning.

4. Alle NEMO-er skal ved behov endre produktene i samsvar med resultatene av samrådet nevnt i nr. 3.

Artikkel 41

Maksimums- og minimumspriser

1. Innen 18 måneder etter denne forordnings ikrafttredelse skal alle NEMO-er i samarbeid med de berørte TSO-ene utarbeide et forslag til harmoniserte maksimums- og minimumslikevektspriser, som skal anvendes i alle budområder som deltar i den felles dagen-før-markedskoplingen. Forslaget skal ta hensyn til en beregning av avsavnsverdien.

Forslaget skal være gjenstand for samråd i samsvar med artikkel 12.

2. Alle NEMO-er skal legge forslaget fram for reguleringsmyndighetene for deres godkjenning.

Dersom en medlemsstat har besluttet at en annen myndighet enn den nasjonale reguleringsmyndigheten har myndighet til å godkjenne maksimums- og minimumslikevektspriser på nasjonalt plan, skal reguleringsmyndigheten samrå seg med den berørte myndigheten om forslaget når det gjelder forslagets innvirkning på nasjonale markeder.

Etter å ha mottatt en beslutning om godkjenning fra alle reguleringsmyndighetene skal alle NEMO-er uten unødig opphold underrette de berørte TSO-ene om denne beslutningen.

Artikkel 42

Prising av utvekslingskapasitet mellom budområder på dagen-før-markedet

1. Avgiften for utvekslingskapasitet mellom budområder på dagen-før-markedet skal gjenspeile markedsrelatert flaskehals og skal beløpe seg til forskjellen mellom de tilsvarende likevektsprisene på dagen-før-markedet i de relevante budområdene.

2. Ingen gebyrer, som gebyrer for ubalanse eller tilleggsgebyrer, får anvendelse på utvekslingskapasitet mellom budområder på dagen-før-markedet, unntatt når det gjelder prisingen i samsvar med nr. 1.

Artikkel 43

Metode for beregning av planlagte utvekslinger som følge av felles dagen-før-markedskopling

1. Innen 16 måneder etter denne forordnings ikrafttredelse skal TSO-er som har til hensikt å beregne planlagte utvekslinger som følge av felles dagen-før-markedskopling, utarbeide et forslag til en felles metode for denne beregningen. Forslaget skal være gjenstand for samråd i samsvar med artikkel 12.

2. Metoden skal beskrive beregningen og angi hvilke opplysninger som de berørte NEMO-ene skal legge fram for den ansvarlige for beregning av planlagt utveksling opprettet i samsvar med artikkel 8 nr. 2 bokstav g), og fristene for framlegging av disse opplysningene. Fristen for framlegging av opplysninger skal være senest kl. 15.30 markedstid dagen før.

3. Beregningen skal være basert på nettoposisjoner for hver markedstidsenhet.

4. Senest to år etter at reguleringsmyndighetene i den berørte regionen har godkjent forslaget nevnt i nr. 1, skal TSO-er som søker

om planlagte utvekslinger, gjennomgå metoden på nytt. Metoden skal deretter gjennomgå hvert annet år dersom vedkommende reguleringsmyndigheter anmoder om dette.

Artikkel 44

Fastsettelse av alternative framgangsmåter

Innen 16 måneder etter denne forordnings ikrafttredelse skal hver TSO i samarbeid med alle de andre TSO-ene i kapasitetsberegningsregionen utarbeide et forslag til robuste og rettidige alternative framgangsmåter som sikrer en effektiv, gjennomiktig og ikke-diskriminerende kapasitetstildeling i tilfelle den felles dagen-før-markedskoplingsprosessen ikke gir resultater.

Forslaget til fastsettelse av alternative framgangsmåter skal være gjenstand for samråd i samsvar med artikkel 12.

Artikkel 45

Ordninger for tilfeller der det er mer enn én NEMO i et budområde, og for overføringsforbindelser som ikke drives av sertifiserte TSO-er

1. TSO-er i budområder der mer enn én NEMO er utpekt og/eller tilbyr handelstjenester, eller der det finnes overføringsforbindelser som ikke drives av TSO-er som er sertifisert i samsvar med artikkel 3 i forordning (EF) nr. 714/2009, skal utarbeide et forslag til tildeling av utvekslingskapasitet mellom budområder og andre nødvendige ordninger for slike budområder i samarbeid med berørte TSO-er, NEMO-er og operatører av overføringsforbindelser som ikke er sertifisert som TSO-er, for å sikre at de berørte NEMO-ene og operatørene av overføringsforbindelser legger fram nødvendige opplysninger og den finansieringen som er nødvendig for slike ordninger. Ordningene skal være slik utformet at andre TSO-er og NEMO-er kan slutte seg til dem.
2. Forslaget skal legges fram for de relevante nasjonale reguleringsmyndighetene for godkjenning innen fire måneder etter at mer enn én NEMO er blitt utpekt og/eller har fått tillatelse til å tilby handelstjenester i et budområde, eller dersom en ny overføringsforbindelse ikke drives av en sertifisert TSO. Når det gjelder eksisterende overføringsforbindelse som ikke drives av sertifiserte TSO-er, skal forslaget legges fram innen fire måneder etter at denne forordning er trådt i kraft.

Avsnitt 2

Prosessen for felles dagen-før-markedskopling

Artikkel 46

Framlegging av inndata

1. Hver ansvarlig for samordnet kapasitetsberegning skal sikre at utvekslingskapasiteten mellom budområder og tildelingsbegrensninger legges fram for de berørte NEMO-ene i god tid for å sikre offentliggjøring av utvekslingskapasiteten mellom budområder og tildelingsbegrensninger for markedet senest kl. 11.00 markedstid dagen før.
2. Dersom en ansvarlig for samordnet kapasitetsberegning ikke kan legge fram opplysninger om utvekslingskapasitet mellom budområder og tildelingsbegrensninger én time før stengetiden for dagen-før-markedet, skal nevnte ansvarlig for samordnet kapasitetsberegning underrette de berørte NEMO-ene. Disse NEMO-ene skal umiddelbart offentliggjøre en kunngjøring til markedsdeltakerne.

I slike tilfeller skal ansvarlig for samordnet kapasitetsberegning legge fram opplysninger om utvekslingskapasitet mellom budområder og tildelingsbegrensninger senest 30 minutter før stengetiden for dagen-før-markedet.

Artikkel 47

Driften av den felles dagen-før-markedskoplingen

1. Åpningstiden for dagen-før-markedet skal være senest kl. 11 markedstid dagen før.
2. Stengetiden for dagen-før-markedet i hvert budområde skal være kl. 12 markedstid dagen før. TSO-ene eller NEMO-ene i regionen Det sentrale Øst-Europa eller dens nabostater, kan fastsette en annen stengetid inntil regionen har sluttet seg til den felles dagen-før-markedskoplingen.
3. Markedsdeltakerne skal sende inn alle ordrer til de berørte NEMO-ene før stengetiden for dagen-før-markedet i samsvar med artikkel 39 og 40.
4. Hver NEMO skal sende inn ordrene mottatt i samsvar med nr. 3 for å utøve MCO-funksjonene i samsvar med artikkel 7 nr. 2, senest innen det tidspunktet som er angitt av alle NEMO-er i forslaget til en felles priskoplingsalgoritme som fastsatt i artikkel 37 nr. 5.
5. Ordre som matches i det felles dagen-før-markedet, skal anses som bindende fastsatte.
6. MCO-funksjonene skal sikre at alle innsendte ordrer er anonyme.

Artikkel 48

Levering av resultater

1. Senest innen tidspunktet angitt av alle TSO-er i kravene angitt i artikkel 37 nr. 1 bokstav a), skal alle NEMO-er som utøver MCO-funksjoner, levere resultatene fra den felles dagen-før-markedskoplingen til følgende:
 - a) alle TSO-er, alle ansvarlige for samordnet kapasitetsberegning og alle NEMO-er, når det gjelder resultatene angitt i artikkel 39 nr. 2 bokstav a) og b),
 - b) alle NEMO-er, når det gjelder resultatene angitt i artikkel 39 nr. 2 bokstav c).
2. Hver TSO skal kontrollere at resultatene fra priskoplingsalgoritmen for felles dagen-før-markedskopling nevnt i artikkel 39 nr. 2 bokstav b) er beregnet i samsvar med tildelingsbegrensningene og validert utvekslingskapasitet mellom budområder.
3. Hver NEMO skal kontrollere at resultatene av priskoplingsalgoritmen for felles dagen-før-markedskopling nevnt i artikkel 39 nr. 2 bokstav c) er beregnet i samsvar med ordrene.
4. Hver NEMO skal uten unødig opphold underrette markedsdeltakerne om status for behandlingen av deres ordrer.

Artikkel 49

Beregning av planlagte utvekslinger som følge av felles dagen-før-markedskopling

1. Hver ansvarlig for beregningen av planlagte utvekslinger skal beregne de planlagte utvekslingene mellom budområder for hver markedstidsenhet i samsvar med metoden fastsatt i artikkel 43.
2. Hver ansvarlig for beregningen av planlagte utvekslinger skal underrette berørte NEMO-er, sentrale motparter, overføringsagenter og TSO-er om avtalte planlagte utvekslinger.

Artikkel 50

Iverksetting av alternative framgangsmåter

1. Dersom ingen av NEMO-ene som utøver MCO-funksjoner, kan levere en del av eller alle resultatene av priskoplingsalgoritmen innen fristen fastsatt i artikkel 37 nr. 1 bokstav a), får de alternative framgangsmåtene fastsatt i samsvar med artikkel 44 anvendelse.

2. I tilfeller der det er risiko for at ingen av NEMO-er som utøver MCO-funksjoner kan levere en del av eller alle resultatene innen fristen, skal alle NEMO-ene underrette TSO-ene så snart risikoen er identifisert. Alle NEMO-er som utøver MCO-funksjoner, skal umiddelbart offentliggjøre en kunngjøring rettet til markedsdeltakerne om at alternative framgangsmåter kan få anvendelse.

KAPITTEL 6

Det felles intradagmarkedet

Avsnitt 1

Mål, vilkår og resultater for det felles intradagmarkedet

Artikkel 51

Mål for matchingsalgoritmen for kontinuerlig handel

1. Mellom åpningstiden og stengetiden for det områdekryssende intradagmarkedet skal matchingsalgoritmen for kontinuerlig handel bestemme hvilke ordrer som skal velges ut for matching, slik at matchingen
 - a) tar sikte på å skape størst mulig økonomisk overskudd for det felles intradagmarkedet per handel for tidsrammen for intradagmarkedet ved å tildele kapasitet til ordrer som kan matches ut fra pris og innleggingstidspunkt,
 - b) tar hensyn til tildelingsbegrensningene fastsatt i samsvar med artikkel 58 nr. 1,
 - c) tar hensyn til utvekslingskapasiteten mellom budområder fastsatt i samsvar med artikkel 58 nr. 1,
 - d) tar hensyn til kravene til levering av resultater fastsatt i artikkel 60,
 - e) kan gjentas og er skalerbar.
2. Matchingsalgoritmen for kontinuerlig handel skal gi de resultatene som er fastsatt i artikkel 52, og være i samsvar med de produktgenskapene og funksjonene som er angitt i artikkel 53.

Artikkel 52

Resultater av matchingsalgoritmen for kontinuerlig handel

1. Alle NEMO-er skal som en del av sin MCO-funksjon sikre at matchingsalgoritmen for kontinuerlig handel gir minst følgende resultater:
 - a) status for ordrebehandlingen og prisene per handel,
 - b) en enkelt nettoposisjon for hvert budområde og hver markedstidsenhet på intradagmarkedet.
2. Alle NEMO-er skal sikre at resultatene fra matchingsalgoritmen for kontinuerlig handel er nøyaktige og effektive.
3. Alle TSO-er skal kontrollere at resultatene av matchingsalgoritmen for kontinuerlig handel er i samsvar med utvekslingskapasiteten mellom budområder og tildelingsbegrensningene i samsvar med artikkel 58 nr. 2.

Artikkel 53

Egnede produkter

1. Senest 18 måneder etter denne forordnings ikrafttredelse skal NEMO-ene legge fram et felles forslag til hvilke produkter som kan omfattes av det felles intradagmarkedet. NEMO-ene skal sikre at ordrer som er et resultat av disse produktene, og som sendes inn for at MCO-funksjonene skal kunne utøves i samsvar med artikkel 7, er uttrykt i euro og viser til markedstid og markedstidsenhet.
2. Alle NEMO-er skal sikre at ordrer som er et resultat av disse produktene, er forenlige med variasjonene i utvekslingskapasiteten mellom budområder slik at de kan matches samtidig.

3. Alle NEMO-er skal sikre at matchingsalgoritmen for kontinuerlig handel kan behandle ordrer som omfatter én markedstidsenhet og flere markedstidsenheter.
4. Innen to år etter denne forordnings ikrafttredelse og deretter hvert annet år skal alle NEMO-er i samsvar med artikkel 12 samrå seg med
 - a) markedsdeltakerne, for å sikre at tilgjengelige produkter oppfyller deres behov,
 - b) alle TSO-er, for å sikre at produktene oppfyller kriteriene for driftssikkerhet,
 - c) alle reguleringsmyndigheter, for å sikre at tilgjengelige produkter oppfyller målene i denne forordning.
5. Alle NEMO-er skal ved behov endre produktene i samsvar med resultatene av samrådet nevnt i nr. 4.

Artikkel 54

Maksimums- og minimumspriser

1. Innen 18 måneder etter denne forordnings ikrafttredelse skal alle NEMO-er i samarbeid med de berørte TSO-ene utarbeide et forslag til harmoniserte maksimums- og minimumslikevektspriser, som skal anvendes i alle budområder som deltar i felles intradagmarkedskopling. Forslaget skal ta hensyn til en beregning av avsavnsverdien.

Forslaget skal være gjenstand for samråd i samsvar med artikkel 12.

2. Alle NEMO-er skal legge forslaget fram for alle reguleringsmyndighetene for godkjenning. Dersom en medlemsstat har besluttet at en annen myndighet enn den nasjonale reguleringsmyndigheten har myndighet til å godkjenne maksimums- og minimumslikevektspriser på nasjonalt plan, skal reguleringsmyndigheten samrå seg med den berørte myndigheten om forslaget når det gjelder forslagets innvirkning på nasjonale markeder.
3. Etter å ha mottatt en beslutning fra reguleringsmyndighetene skal alle NEMO-er uten unødige opphold underrette de berørte TSO-ene om denne beslutningen.

Artikkel 55

Prising av kapasitet på intradagmarkedet

1. Når den felles metoden for prising av utvekslingskapasitet mellom budområder på intradagmarkedet er utarbeidet i samsvar med artikkel 55 nr. 3, skal den gjenspeile den markedsrelaterte flaskehalsen og være basert på faktiske ordrer.
2. Før den felles metoden for prising av utvekslingskapasiteten mellom budområder på intradagmarkedet angitt i nr. 3 er godkjent, kan TSO-er foreslå en ordning for tildeling av utvekslingskapasitet mellom budområder på intradagmarkedet med pålitelig prising i samsvar med kravene i nr. 1, som skal godkjennes av reguleringsmyndighetene i de berørte medlemsstatene. Denne ordningen skal sikre at prisen på utvekslingskapasitet mellom budområder på intradagmarkedet er tilgjengelig for markedsdeltakerne på tidspunktet for matching av ordrene.
3. Innen 24 måneder etter denne forordnings ikrafttredelse skal alle TSO-er utarbeide et forslag til en felles metode for prising av utvekslingskapasitet mellom budområder på intradagmarkedet. Forslaget skal være gjenstand for samråd i samsvar med artikkel 12.
4. Ingen gebyrer, som gebyrer for ubalanse eller tilleggsgebyrer, får anvendelse på utvekslingskapasitet mellom budområder på intradagmarkedet, unntatt når det gjelder prisingen i samsvar med nr. 1–3.

Artikkel 56

Metode for beregning av planlagte utvekslinger som følge av felles intradagmarkedskopling

1. Innen 16 måneder etter denne forordnings ikrafttredelse skal TSO-er som har til hensikt å beregne planlagte utvekslinger som følge av felles intradagmarkedskopling, utarbeide et forslag til en felles metode for denne beregningen.

Forslaget skal være gjenstand for samråd i samsvar med artikkel 12.

2. Metoden skal beskrive beregningen og ved behov inneholde en oversikt over opplysningene som de berørte NEMO-ene skal legge fram for den ansvarlige for beregning av planlagt utveksling, samt angi fristene for framlegging av disse opplysningene.

3. Beregningen av planlagte utvekslinger skal bygge på nettoposisjonene som angitt i artikkel 52 nr. 1 bokstav b).

4. Senest to år etter at reguleringsmyndighetene i den berørte regionen har godkjent forslaget nevnt i nr. 1, skal berørte TSO-er gjennomgå metoden på nytt. TSO-ene skal deretter gjennomgå metoden hvert annet år dersom vedkommende reguleringsmyndigheter anmoder om dette.

Artikkel 57

Ordninger for tilfeller der det er mer enn én NEMO i et budområde, og for overføringsforbindelser som ikke drives av sertifiserte TSO-er

1. TSO-er i budområder der mer enn én NEMO er utpekt og/eller tilbyr handelstjenester, eller der det finnes overføringsforbindelser som ikke drives av TSO-er som er sertifisert i samsvar med artikkel 3 i forordning (EF) nr. 714/2009, skal utarbeide et forslag til tildeling av utvekslingskapasitet mellom budområder og andre nødvendige ordninger for slike budområder i samarbeid med berørte TSO-er, NEMO-er og operatører av overføringsforbindelser som ikke er sertifisert som TSO-er, for å sikre at de berørte NEMO-ene og operatørene av overføringsforbindelser legger fram nødvendige opplysninger og den finansieringen som er nødvendig for slike ordninger. Ordningene skal være slik utformet at andre TSO-er og NEMO-er kan slutte seg til dem.

2. Forslaget skal legges fram for de relevante nasjonale reguleringsmyndighetene for godkjenning innen fire måneder etter at mer enn én NEMO er blitt utpekt og/eller har fått tillatelse til å tilby handelstjenester i et budområde, eller dersom en ny overføringsforbindelse ikke drives av en sertifisert TSO. Når det gjelder eksisterende overføringsforbindelser som ikke drives av sertifiserte TSO-er, skal forslaget legges fram innen fire måneder etter at denne forordning er trådt i kraft.

Avsnitt 2

Prosessen for felles intradagmarkedskopling

Artikkel 58

Framlegging av inndata

1. Hver ansvarlig for samordnet kapasitetsberegning skal sikre at opplysninger om utvekslingskapasitet mellom budområder og tildelingsbegrensninger legges fram for de berørte NEMO-ene senest 15 minutter før åpningstiden for det områdekryssende intradagmarkedet.

2. Dersom det er nødvendig med oppdaterte opplysninger om utvekslingskapasitet mellom budområder og tildelingsbegrensninger på grunn av driftsrelaterte endringer i transmisjonsnettet, skal hver TSO underrette de ansvarlige for samordnet kapasitetsberegning i sin kapasitetsberegningregion. De ansvarlige for samordnet kapasitetsberegning skal deretter underrette de berørte NEMO-ene.

3. Dersom en ansvarlig for samordnet kapasitetsberegning ikke er i stand til å oppfylle kravene i nr. 1, skal vedkommende

underrette de berørte NEMO-ene. Disse NEMO-ene skal uten opphold offentliggjøre en kunngjøring rettet til alle markedsdeltakere.

Artikkel 59

Driften av den felles intradagmarkedskoplingen

1. Innen 16 måneder etter denne forordnings ikrafttredelse skal alle TSO-er ha ansvaret for å foreslå åpnings- og stengetider for det områdekryssende intradagmarkedet. Forslaget skal være gjenstand for samråd i samsvar med artikkel 12.
2. Stengetiden for det områdekryssende intradagmarkedet skal fastsettes slik at den
 - a) gir markedsdeltakernes de beste muligheter til å tilpasse sine balanser ved å handle innenfor tidsrammen for intradagmarkedet så tett opptil sanntid som mulig, og
 - b) gir TSO-er og markedsdeltakere tilstrekkelig tid til å gjennomføre sine planleggings- og avstemmingsprosesser med hensyn til driftssikkerheten i nettet.
3. Det skal fastsettes en stengetid for det områdekryssende intradagmarkedet for hver markedstidsenhet og for en gitt budområdegrense. Den skal være høyst én time før starten av den berørte markedstidsenheten og skal ta hensyn til de relevante avregningsprosessene med hensyn til driftssikkerhet.
4. Intradaghandelen med energi for en gitt markedstidsenhet for en budområdegrense skal starte senest ved åpningstiden for det områdekryssende intradagmarkedet for de relevante budområdegrensene og skal tillates fram til stengetiden for det områdekryssende intradagmarkedet.
5. Markedsdeltakerne skal sende inn alle ordrer for en gitt markedstidsenhet til de berørte NEMO-ene før stengetiden for det områdekryssende intradagmarkedet. Alle NEMO-er skal sende inn ordrer for en gitt markedstidsenhet til felles matching umiddelbart etter at ordrene er mottatt av markedsdeltakerne.
6. Ordre som matches ved felles intradagmarkedskopling, skal anses som bindende.
7. MCO-funksjonene skal sikre anonymitet for ordrer som sendes inn via den delte ordreboken.

Artikkel 60

Levering av resultater

1. Alle NEMO-er som utøver MCO-funksjoner, skal levere følgende resultater fra matchingsalgoritmen for kontinuerlig handel:
 - a) til alle andre NEMO-er: status for ordrebehandlingen per handel som angitt i artikkel 52 nr. 1 bokstav a),
 - b) til alle TSO-er og ansvarlige for beregning av planlagt utveksling: nettoposisjonene som angitt i artikkel 52 nr. 1 bokstav b).
2. Dersom en NEMO av årsaker som ligger utenfor dennes ansvar, ikke har mulighet til å levere resultatene fra matchingsalgoritmen for kontinuerlig handel i samsvar med nr. 1 bokstav a), skal den underrette alle de andre NEMO-ene.
3. Dersom en NEMO av årsaker som ligger utenfor dennes ansvar ikke har mulighet til å levere disse resultatene fra matchingsalgoritmen for kontinuerlig handel i samsvar med nr. 1 bokstav b), skal den snarest mulig underrette alle TSO-er og hver ansvarlig for beregning av planlagt utveksling. Alle NEMO-er skal underrette de berørte markedsdeltakerne.
4. Alle NEMO-er skal uten unødig opphold sende de nødvendige opplysningene til markedsdeltakerne for å sikre at tiltakene angitt i artikkel 68 og artikkel 73 nr. 3 kan gjennomføres.

Artikkel 61

Beregning av planlagte utvekslinger som følge av felles intradagmarkedskopling

1. Hver ansvarlig for beregning av planlagt utveksling skal beregne planlagte utvekslinger mellom budområder for hver markedstidsenhet i samsvar med metoden fastsatt i samsvar med artikkel 56.
2. Hver ansvarlig for beregning av planlagt utveksling skal underrette berørte NEMO-er, sentrale motparter, overføringsagenter og TSO-er om avtalte planlagte utvekslinger.

Artikkel 62

Offentliggjøring av markedsopplysninger

1. Så snart ordrene er matchet, skal hver NEMO minst offentliggjøre for de berørte markedsdeltakerne status for ordrebehandlingen og prisene per handel fra matchingsalgoritmen for kontinuerlig handel i samsvar med artikkel 52 nr. 1 bokstav a).
2. Hver NEMO skal sikre at opplysningene om samlet handlet mengde og priser er offentlig tilgjengelig i et lett tilgjengelig format i minst fem år. I forbindelse med forslaget til matchingsalgoritme for kontinuerlig handel i samsvar med artikkel 37 nr. 5 skal alle NEMO-er foreslå hvilke opplysninger som skal offentliggjøres.

Artikkel 63

Supplerende regionale auksjoner

1. Innen 18 måneder etter denne forordnings ikrafttredelse kan berørte NEMO-er og TSO-er på grensene mellom budområder i fellesskap legge fram et felles forslag til utforming og gjennomføring av supplerende intradagauksjoner. Forslaget skal være gjenstand for samråd i samsvar med artikkel 12.
2. Supplerende regionale intradagauksjoner kan gjennomføres innenfor eller mellom budområder i tillegg til løsningen med felles intradagmarkedskopling nevnt i artikkel 51. For at regionale intradagauksjoner skal kunne avholdes, kan den kontinuerlige handelen innenfor og mellom relevante budområder stanses i et begrenset tidsrom før stengetiden for det områdekryssende intradagmarkedet, som ikke skal overstige den minstetiden som kreves for å gjennomføre auksjonen, og under ingen omstendigheter i mer enn ti minutter.
3. Når det gjelder supplerende regionale intradagauksjoner, kan metoden for prising av utvekslingskapasitet mellom budområder på intradagmarkedet avvike fra metoden fastsatt i samsvar med artikkel 55 nr. 3, men den skal uansett oppfylle prinsippene fastsatt i artikkel 55 nr. 1.
4. Vedkommende reguleringsmyndigheter kan godkjenne forslaget til supplerende regionale intradagauksjoner dersom følgende vilkår er oppfylt:
 - a) de regionale auksjonene kan ikke ha negativ innvirkning på likviditeten i det felles intradagmarkedet,
 - b) all utvekslingskapasitet mellom budområdene skal tildeles gjennom kapasitetshåndteringsmodulen,
 - c) den regionale auksjonen skal ikke medføre noen utilbørlig forskjellsbehandling mellom markedsdeltakere fra tilstøtende regioner,
 - d) tidsplanene for regionale auksjoner skal være forenlige med det felles intradagmarkedet slik at markedsdeltakerne kan handle så tett opptil sanntid som mulig,
 - e) reguleringsmyndighetene skal ha samråd seg med markedsdeltakerne i de berørte medlemsstatene.
5. Minst hvert annet år etter beslutningen om supplerende regionale auksjoner er truffet, skal reguleringsmyndighetene i de berørte medlemsstatene gjennomgå og vurdere om eventuelle regionale løsninger er forenlige med det felles intradagmarkedet, for å sikre at ovennevnte vilkår fortsatt blir oppfylt.

Avsnitt 3

Overgangsordninger for intradagmarkedet

Artikkel 64

Bestemmelser om eksplisitt tildeling

1. Dersom reguleringsmyndighetene i medlemsstatene på hver av de berørte budområdegrensene i fellesskap anmoder om det, skal de berørte TSO-ene i tillegg til implisitt tildeling også tilby eksplisitt tildeling, det vil si kapasitetstildeling som er atskilt fra handelen med elektrisk kraft; for dette formål anvendes kapasitetshåndteringsmodulen på budområdegrensene.
2. TSO-ene på de berørte budområdegrensene skal i fellesskap utarbeide forslag til vilkår som markedsdeltakerne skal oppfylle for å delta i den eksplisitte tildelingen. Forslaget skal godkjennes i fellesskap av reguleringsmyndighetene i medlemsstatene på hver av de berørte budområdegrensene.
3. Ved anvendelse av kapasitetshåndteringsmodulen skal forskjellsbehandling unngås når kapasitet samtidig tildeles implisitt og eksplisitt. Kapasitetshåndteringsmodulen skal bestemme hvilke ordrer som skal velges ut for matching, og hvilke anmodninger om eksplisitt kapasitet som skal godtas, på grunnlag av en rangering etter pris og tidspunktet for innsending.

Artikkel 65

Avskaffelse av eksplisitt tildeling

1. Berørte NEMO-er skal samarbeide nært med berørte TSO-er og skal samrå seg med markedsdeltakerne i samsvar med artikkel 12 for å omsette markedsdeltakernes behov i tilknytning til eksplisitt tildeling av kapasitetsrettigheter til ikke-standardiserte intradagprodukter.
2. Før beslutningen treffes om å avskaffe eksplisitt tildeling skal reguleringsmyndighetene i medlemsstatene på hver av de berørte budområdegrensene i fellesskap organisere samråd for å vurdere om de foreslåtte ikke-standardiserte intradagproduktene oppfyller markedsdeltakernes behov for intradaghandel.
3. Vedkommende reguleringsmyndigheter i medlemsstatene på hver av de berørte budområdegrensene skal i fellesskap godkjenne de innførte ikke-standardiserte produktene og avskaffelsen av eksplisitt tildeling.

Artikkel 66

Bestemmelser om intradagordninger

1. Markedsdeltakerne skal sikre at spesifisering, clearing og oppgjør i tilknytning til eksplisitt tildeling av utvekslingskapasitet mellom budområder fullføres.
2. Markedsdeltakerne skal oppfylle alle økonomiske forpliktelser i tilknytning til clearing og oppgjør som gjelder eksplisitt tildeling.
3. Deltakende TSO-er skal offentliggjøre relevante opplysninger om overføringsforbindelser som eksplisitt tildeling kan anvendes på, herunder om utvekslingskapasitet mellom budområder som eksplisitt tildeling gjelder for.

Artikkel 67

Anmodninger om eksplisitt kapasitet

En anmodning om eksplisitt utvekslingskapasitet mellom budområder kan legges fram av en markedsdeltaker bare for en overføringsforbindelse som eksplisitt tildeling gjelder for. For hver anmodning om eksplisitt kapasitet skal markedsdeltakeren sende inn mengde og pris til kapasitetshåndteringsmodulen. Mengde og pris for eksplisitt tildelt kapasitet skal gjøres offentlig tilgjengelig av de berørte TSO-ene.

KAPITTEL 7

Clearing og oppgjør ved felles dagen-før- og intradagmarkedskopling

Artikkel 68

Clearing og oppgjør

1. De sentrale motpartene skal sikre clearing og oppgjør for alle matchede ordrer innen rimelig tid. De sentrale motpartene skal fungere som motparter overfor markedsdeltakerne i forbindelse med all handel de utfører, når det gjelder økonomiske rettigheter og forpliktelser som følger av denne handelen.
2. Hver sentral motpart skal sikre markedsdeltakernes innbyrdes anonymitet.
3. De sentrale motpartene skal fungere som motparter overfor hverandre i forbindelse med utveksling av energi mellom budområder når det gjelder økonomiske rettigheter og forpliktelser i den forbindelse.
4. Disse utvekslingene skal ta hensyn til følgende:
 - a) nettoposisjoner generert i samsvar med artikkel 39 nr. 2 bokstav b) og artikkel 52 nr. 1 bokstav b),
 - b) planlagte utvekslinger beregnet i samsvar med artikkel 49 og 61.
5. Hver sentral motpart skal for hver markedstidsenhet sikre følgende:
 - a) at det på tvers av alle budområder, samtidig som det tas hensyn til eventuelle tildelingsbegrensninger, ikke er avvik mellom samlet energioverføring ut av alle budområder med overskudd, og samlet energioverføring inn i alle budområder med underskudd,
 - b) at eksporten og importen av elektrisk kraft mellom budområdene er like stor, og at eventuelle avvik utelukkende skyldes tildelingsbegrensninger.
6. Uten hensyn til nr. 3 kan en overføringsagent opptre som motpart mellom forskjellige sentrale motparter i forbindelse med utvekslingen av energi dersom de berørte partene inngår en særlig avtale om dette. Dersom det ikke oppnås en avtale, skal de reguleringsmyndighetene som har ansvaret for budområder, mellom hvilke det kreves clearing og oppgjør for utveksling av energi, treffe beslutning om overføringsordningen.
7. Alle sentrale motparter eller overføringsagenter skal samle inn flaskehalsinntekter som kommer fra felles dagen-før-markedskopling som angitt i artikkel 46–48, og fra felles intradagmarkedskopling som angitt i artikkel 58–60.
8. Alle sentrale motparter eller overføringsagenter skal sikre at innsamlede flaskehalsinntekter overføres til TSO-ene senest to uker etter oppgjørsdatoen.
9. Dersom betalingene ikke er harmonisert i tiden mellom to budområder, skal de berørte medlemsstatene sikre at en enhet utpekes til å håndtere tidsavviket og dekke kostnadene i den forbindelse.

KAPITTEL 8

Bindende fastsatt utvekslingskapasitet som er tildelt mellom budområder

Artikkel 69

Forslag til frist for bindende fastsettelse av kapasitet i dagen-før-markedet

Innen 16 måneder etter denne forordnings ikrafttredelse skal alle TSO-er utarbeide et felles forslag til en felles frist for bindende fastsettelse av kapasitet i dagen-før-markedet, som ikke skal være kortere enn en halvtime før stengetiden for dagen-før-markedet. Forslaget skal være gjenstand for samråd i samsvar med artikkel 12.

Artikkel 70

Bindende fastsatt kapasitet i dagen-før-markedet og tildelingsbegrensninger

1. Før utløpet av fristen for bindende fastsettelse av kapasitet i dagen-før-markedet kan hver ansvarlig for samordnet kapasitetsberegning justere utvekslingskapasiteten mellom budområder og tildelingsbegrensningene som legges fram for de berørte NEMO-ene.
2. Etter utløpet av fristen for bindende fastsettelse av kapasitet i dagen-før-markedet skal all utvekslingskapasitet mellom budområder og tildelingsbegrensninger være bindende fastsatt for kapasitetstildelingen i dagen-før-markedet med mindre kravene i artikkel 46 nr. 2 er oppfylt, i hvilket tilfelle utvekslingskapasiteten mellom budområder og tildelingsbegrensningene skal være bindende fastsatt så snart de er sendt inn til de berørte NEMO-ene.
3. Etter utløpet av fristen for bindende fastsettelse av kapasitet i dagen-før-markedet kan utvekslingskapasitet mellom budområder som ikke er tildelt, justeres for kommende tildelinger.

Artikkel 71

Bindende fastsatt kapasitet i intradagmarkedet

Utvekslingskapasitet mellom budområder på intradagmarkedet skal være bindende fastsatt så snart den er tildelt.

Artikkel 72

Bindende fastsatt kapasitet ved force majeure eller i nødssituasjoner

1. Ved tilfeller av *force majeure* eller en nødssituasjon som nevnt i artikkel 16 nr. 2 i forordning (EF) nr. 714/2009, der TSO-en skal handle raskt og spesialregulering eller mothandel ikke er mulig, skal hver TSO ha rett til å begrense tildelt utvekslingskapasitet mellom budområdene. Begrensningen skal under alle omstendigheter utføres på en samordnet måte etter at alle direkte berørte TSO-er er blitt kontaktet om dette.
2. En TSO som påberoper seg *force majeure* eller en nødssituasjon, skal offentliggjøre en kunngjøring som redegjør for omstendighetene ved situasjonen og for hvor lenge situasjonen forventes å vare. Denne kunngjøringen skal gjøres tilgjengelig for markedsdeltakerne gjennom NEMO-ene. Dersom kapasiteten er tildelt eksplisitt til markedsdeltakerne, skal TSO-en som påberoper seg *force majeure* eller en nødssituasjon, sende kunngjøringen direkte til avtaleparter som er tildelt utvekslingskapasitet mellom budområder for den relevante markedstidsrammen.
3. Dersom tildelt kapasitet blir begrenset som følge av at en TSO påberoper seg *force majeure* eller en nødssituasjon, skal vedkommende TSO foreta tilbakebetaling eller betale en godtgjøring for varigheten av tilfellet av *force majeure* eller nødssituasjonen, i samsvar med følgende krav:
 - a) ved implisitt tildeling skal sentrale motparter eller overføringsagenter ikke lide økonomisk tap eller dra økonomisk nytte av en ubalanse som skapes av en slik begrensning,
 - b) ved *force majeure* og dersom kapasiteten er tildelt via eksplisitt tildeling, skal markedsdeltakerne ha rett til tilbakebetaling av det beløpet de har betalt for kapasiteten i forbindelse med den eksplisitte tildelingen,
 - c) i en nødssituasjon og dersom kapasiteten er tildelt via eksplisitt tildeling, skal markedsdeltakerne ha rett til en godtgjøring tilsvarende prisforskjellen på de relevante markedene mellom de berørte budområdene for den aktuelle tidsrammen, eller
 - d) i en nødssituasjon og dersom kapasiteten er tildelt via eksplisitt tildeling, men prisen i et budområde ikke er beregnet i minst ett av de to relevante budområdene i den relevante tidsrammen, skal markedsdeltakerne ha rett til tilbakebetaling av det beløpet de har betalt for kapasiteten i forbindelse med den eksplisitte tildelingen.
4. TSO-en som påberoper seg *force majeure* eller en nødssituasjon, skal begrense konsekvensene og varigheten av tilfellet av *force majeure* eller nødssituasjonen.
5. Dersom en medlemsstat har fastsatt bestemmelser om dette, skal den nasjonale reguleringsmyndigheten på anmodning fra TSO-en vurdere om en hendelse kan betegnes som *force majeure*.

AVDELING III

KOSTNADER*KAPITTEL 1****Metode for fordeling av flaskehalsinntekter ved felles dagen-før- og intradagmarkedskopling****Artikkel 73***Metode for fordeling av flaskehalsinntekter**

1. Innen tolv måneder etter denne forordnings ikrafttredelse skal alle TSO-er utarbeide et forslag til en metode for fordeling av flaskehalsinntekter.
2. Metoden som utvikles i samsvar med nr. 1, skal
 - a) legge til rette for en effektiv og langsiktig drift og utvikling av transmisjonsnett for elektrisk kraft og et velfungerende marked for elektrisk kraft i Unionen,
 - b) oppfylle de alminnelige prinsippene for flaskehalsbehandling fastsatt i artikkel 16 i forordning (EF) nr. 714/2009,
 - c) legge til rette for en fornuftig økonomisk planlegging,
 - d) være forenlig med alle tidsrammer,
 - e) opprette ordninger for å fordele flaskehalsinntekter fra overføringsanlegg som eies av andre parter enn TSO-ene.
3. TSO-ene skal fordele flaskehalsinntektene i samsvar med metoden i nr. 1 snarest mulig og senest én uke etter at flaskehalsinntektene er blitt overført i samsvar med artikkel 68 nr. 8.

*KAPITTEL 2****Metode for fordeling av kostnader ved spesialregulering og mothandel i forbindelse med felles dagen-før- og intradagmarkedskopling****Artikkel 74***Metode for fordeling av kostnader ved spesialregulering og mothandel**

1. Senest 16 måneder etter at beslutningen om kapasitetsberegningsregioner er truffet, skal alle TSO-er i hver kapasitetsberegningsregion utarbeide et forslag til en felles metode for deling av kostnader ved spesialregulering og mothandel.
2. Metoden for fordeling av kostnader ved spesialregulering og mothandel skal inneholde løsninger for deling av kostnader for tiltak som har betydning over landegrensene.
3. Kostnader ved spesialregulering og mothandel som kan deles mellom de berørte TSO-ene, skal beregnes på en måte som sikrer gjennomsiktighet og kontroll.
4. Metoden for fordeling av kostnader ved spesialregulering og mothandel skal minst
 - a) fastsette hvilke kostnader som er påløpt som følge av bruken av slike korrigerende tiltak der kostnadene er tatt i betraktning i kapasitetsberegningen, og der det er fastsatt en felles ramme for bruken av slike tiltak, som kan deles mellom alle TSO-er i en kapasitetsberegningsregion i samsvar med metoden for kapasitetsberegning fastsatt i artikkel 20 og 21,
 - b) fastsette hvilke kostnader som er påløpt som følge av bruken av spesialregulering eller mothandel for å sikre bindende fastsatt utvekslingskapasitet mellom budområder, som kan deles mellom alle TSO-er i en kapasitetsberegningsregion i samsvar med metoden for kapasitetsberegning fastsatt i artikkel 20 og 21,
 - c) fastsette regler for fordeling av kostnader i hele regionen i samsvar med bokstav a) og b).
5. Metoden som utarbeides i samsvar med nr. 1, skal inneholde
 - a) en ordning for å kontrollere det faktiske behovet for spesialregulering og mothandel mellom de berørte TSO-ene,
 - b) en ordning for i ettertid å overvåke bruken av korrigerende tiltak med kostnader,

- c) en ordning for å vurdere de korrigerende tiltakenes innvirkning, på grunnlag av driftssikkerhet og økonomiske kriterier,
 - d) en prosess som gjør det mulig å forbedre de korrigerende tiltakene,
 - e) en prosess som gjør det mulig for vedkommende reguleringsmyndigheter å overvåke hver enkelt kapasitetsberegningsregion.
6. Metoden som utarbeides i samsvar med nr. 1, skal også
- a) gi incentiver til flaskehalshåndtering, herunder korrigerende tiltak og tiltak som oppmuntrer til effektiv investering,
 - b) være i samsvar med ansvaret og pliktene til de berørte TSO-ene,
 - c) sikre en rettferdig fordeling av kostnader og fordeler mellom de berørte TSO-ene,
 - d) være i samsvar med andre tilknyttede ordninger, herunder minst
 - i) metoden for fordeling av flaskehalsinntekter fastsatt i artikkel 73,
 - ii) kompensasjonsordningen mellom TSO-ene, som fastsatt i artikkel 13 i forordning (EF) nr. 714/2009 og kommisjonsforordning (EU) nr. 838/2010⁽⁵⁾,
 - e) legge til rette for effektiv og langsiktig utvikling og drift av det felleseuropeiske overføringsnett og et velfungerende felleseuropeisk marked for elektrisk kraft,
 - f) fremme overholdelse av de alminnelige prinsippene for flaskehalshåndtering fastsatt i artikkel 16 i forordning (EF) nr. 714/2009,
 - g) legge til rette for en fornuftig økonomisk planlegging,
 - h) være forenlig med tidsrammene for dagen-før- og intradagmarkedet og
 - i) overholde prinsippene om gjennomsiktighet og likebehandling.
7. Innen 31. desember 2018 skal alle TSO-er i hver kapasitetsberegningsregion ytterligere harmonisere mellom regionene, i den grad det er mulig, de metodene til fordeling av kostnader ved spesialregulering og mothandel som skal anvendes i de respektive kapasitetsberegningsregionene.

KAPITTEL 3

Dekning av kostnader ved kapasitetstildeling og flaskehalshåndtering

Artikkel 75

Alminnelige bestemmelser om kostnadsdekning

1. Kostnader knyttet til forpliktelsene som pålegges TSO-ene i samsvar med artikkel 8, herunder kostnadene angitt i artikkel 74 og artikkel 76–79, skal vurderes av vedkommende reguleringsmyndigheter. Kostnader som vurderes som rimelige, effektive og forholdsmessige, skal dekkes i rimelig tid gjennom nettariiffer eller andre egnede ordninger som fastsatt av vedkommende reguleringsmyndigheter.
2. Medlemsstatenes andel av felleskostnadene nevnt i artikkel 80 nr. 2 bokstav a), de regionale kostnadene nevnt i artikkel 80 nr. 2 bokstav b) og de nasjonale kostnadene nevnt i artikkel 80 nr. 2 bokstav c) som vurderes som rimelige, effektive og forholdsmessige, skal dekkes gjennom avgifter til NEMO, nettariiffer eller andre hensiktsmessige ordninger som fastsatt av vedkommende reguleringsmyndigheter.
3. Dersom vedkommende reguleringsmyndigheter anmoder om det, skal de berørte TSO-er, NEMO-er og delegerte i samsvar med artikkel 78 innen tre måneder etter anmodningen legge fram de opplysningene som er nødvendige for å gjøre det lettere å vurdere påløpte kostnader.

Artikkel 76

Kostnader ved opprettelse, endring og drift av den felles dagen-før- og intradagmarkedskoplingen

1. Alle NEMO-er skal dekke følgende kostnader:

⁽⁵⁾ Kommisjonsforordning (EU) nr. 838/2010 av 23. september 2010 om fastsettelse av retningslinjer for kompensasjonsordningen mellom systemansvarlige nettselskaper og en felles framgangsmåte for fastsettelse av overføringstariiffer (EUT L 250 av 24.9.2010, s. 5).

- a) felles, regionale og nasjonale kostnader for å opprette, oppdatere og videreutvikle priskoplingsalgoritmen og felles dagen-før-markedskopling,
 - b) felles, regionale og nasjonale kostnader for å opprette, oppdatere og videreutvikle matchingsalgoritmen for kontinuerlig handel og felles intradagmarkedskopling,
 - c) felles, regionale og nasjonale kostnader for drift av den felles dagen-før- og intradagmarkedskoplingen.
2. Etter avtale med de berørte NEMO-ene og med forbehold for godkjenning fra de relevante reguleringsmyndighetene, kan TSO-ene bidra til kostnadene fastsatt i nr. 1. I slike tilfeller skal hver TSO innen to måneder etter å ha mottatt en prognose fra de berørte NEMO-ene ha rett til å legge fram et forslag til kostnadsbidrag for den relevante reguleringsmyndigheten for dennes godkjenning.
 3. De berørte NEMO-ene skal ha rett til å få dekket kostnader i samsvar med nr. 1 som ikke er dekket av TSO-ene i samsvar med nr. 2, i form av gebyrer eller andre egnede ordninger gjennom nasjonale avtaler med vedkommende reguleringsmyndighet, men bare dersom kostnadene er rimelige og forholdsmessige.

Artikkel 77

Kostnader ved clearing og oppgjør

1. Alle kostnader som sentrale motparter og overføringsagenter pådrar seg, skal kunne dekkes gjennom avgifter eller andre egnede ordninger dersom de er rimelige og forholdsmessige.
2. Sentrale motparter og overføringsagenter skal anvende effektive clearingsystemer og oppgjørssystemer som sikrer at unødvendige kostnader unngås, og som gjenspeiler risikoene. Systemene for clearing og oppgjør over landegrensene skal godkjennes av de berørte nasjonale myndighetene.

Artikkel 78

Kostnader ved opprettelse og drift av den samordnede kapasitetsberegningsprosessen

1. Hver TSO skal hver for seg dekke sine kostnader ved framlegging av inndata til kapasitetsberegningsprosessen.
2. Alle TSO-er skal i fellesskap dekke kostnadene ved sammenslåing av de individuelle nettmodellene.

Alle TSO-er i hver kapasitetsberegningsregion skal dekke kostnadene ved opprettelse og drift av den enheten som er ansvarlig for samordnet kapasitetsberegning.

3. Alle kostnader som markedsdeltakerne pådrar seg for å oppfylle kravene i denne forordning, skal dekkes av disse markedsdeltakerne.

Artikkel 79

Kostnader for å sikre bindende fastsatt kapasitet

Kostnadene for å sikre bindende fastsatt kapasitet i samsvar med artikkel 70 nr. 2 og artikkel 71 skal dekkes av de berørte TSO-ene i den grad det er mulig i samsvar med artikkel 16 nr. 6 bokstav a) i forordning (EF) nr. 714/2009. Disse kostnadene skal omfatte kostnadene ved kompensasjonsordningene i forbindelse med sikring av bindende fastsatt utvekslingskapasitet mellom budområder samt kostnadene ved spesialregulering, mothandel og ubalanser i forbindelse med godtgjøring til markedsdeltakere.

Artikkel 80

Kostnadsfordeling mellom NEMO-er og TSO-er i forskjellige medlemsstater

1. Alle berørte NEMO-er og TSO-er skal legge fram en årsrapport for reguleringsmyndighetene som i detalj redegjør for kostnadene ved opprettelse, endring og drift av den felles dagen-før- og intradagmarkedskoplingen. Denne rapporten skal offentliggjøres av Byrået, idet det tas behørig hensyn til følsom forretningsinformasjon. Kostnader som er direkte knyttet til felles

dagen-før- og intradagmarkedskopling, skal være klart og entydig identifisert og kunne kontrolleres. Rapporten skal også gi fullstendige opplysninger om bidragene fra TSO-ene til NEMO-enes kostnader i samsvar med artikkel 76 nr. 2.

2. Kostnadene nevnt i nr. 1 skal deles inn i følgende:

- a) felleskostnader som følge av samordnede aktiviteter gjennomført av alle NEMO-er eller TSO-er som deltar i felles dagen-før- og intradagmarkedskopling,
- b) regionale kostnader som følge av aktiviteter gjennomført av NEMO-er eller TSO-er som samarbeider i en bestemt region,
- c) nasjonale kostnader som følge av aktiviteter gjennomført av NEMO-er eller TSO-er i denne medlemsstaten.

3. Felleskostnadene nevnt i nr. 2 bokstav a) skal deles mellom TSO-ene og NEMO-ene i medlemsstatene og tredjestater som deltar i den felles dagen-før- og intradagmarkedskoplingen. For å beregne beløpet som skal betales av TSO-ene og NEMO-ene i hver medlemsstat og eventuelt tredjestater, skal én åttedel av felleskostnadene fordeles likt på alle medlemsstater og tredjestater, fem åttedeler skal fordeles på hver medlemsstat og tredjestat i forhold til deres forbruk, og to åttedeler skal fordeles likt på deltakende NEMO-er. Beregningen av felleskostnadene skal jevnlig tilpasses for å ta hensyn til endringer i felleskostnadene eller endringer blant de deltakende TSO-ene og NEMO-ene.

4. NEMO-er og TSO-er som samarbeider i en bestemt region, skal komme til enighet om et felles forslag til fordeling av regionale kostnader i samsvar med nr. 2 bokstav b). Forslaget skal deretter godkjennes individuelt av vedkommende nasjonale myndigheter i hver medlemsstat i regionen. NEMO-er og TSO-er i en bestemt region kan alternativt bruke den formen for kostnadsfordeling som er fastsatt i nr. 3.

5. Prinsippene for kostnadsfordeling skal gjelde kostnader som påløper fra denne forordning trer i kraft. Dette berører ikke eksisterende løsninger som brukes til å utvikle den felles dagen-før- og intradagmarkedskoplingen, og kostnader som har påløpt før denne forordning trådte i kraft, skal deles mellom NEMO-ene og TSO-ene basert på eksisterende avtaler for slike løsninger.

AVDELING IV

DELEGERING AV OPPGAVER OG OVERVÅKING

Artikkel 81

Delegering av oppgaver

1. En TSO eller en NEMO kan delegere alle eller deler av en oppgave den er tildelt i henhold til denne forordning, til en eller flere tredjeparter dersom tredjeparten kan utføre den aktuelle oppgaven minst like effektivt som den delegerende enheten. Den delegerende enheten skal beholde ansvaret for at forpliktelsene i henhold til denne forordning overholdes, herunder sikre at reguleringsmyndighetene har tilgang til de opplysningene de trenger for å kunne utføre sine overvåkingsoppgaver.
2. Før delegeringen skal vedkommende tredjepart tydelig ha vist sin evne til å oppfylle alle forpliktelsene i denne forordning overfor den delegerende part.
3. Dersom alle eller deler av oppgavene angitt i denne forordning delegeres til en tredjepart, skal den delegerende parten sikre at det er inngått hensiktsmessige avtaler om fortrolighet i samsvar med den delegerende partens fortrolighetsplikt, før delegeringen finner sted.

Artikkel 82

Overvåking av gjennomføringen av felles dagen-før- og intradagmarkedskopling

1. Den eller de enhetene som utøver MCO-funksjoner, skal overvåkes av reguleringsmyndighetene eller relevante myndigheter i det området de er etablert. Andre reguleringsmyndigheter eller relevante myndigheter og Byrået skal bidra til overvåkingen når det er hensiktsmessig. Reguleringsmyndighetene eller relevante myndigheter som har hovedansvaret for å overvåke en NEMO og MCO-funksjonene, skal samarbeide fullt ut og gi andre reguleringsmyndigheter og Byrået tilgang til opplysninger for å sikre forsvarlig overvåking av felles dagen-før- og intradagmarkedskopling i samsvar med artikkel 38 i direktiv 2009/72/EF.

2. Overvåkingen av hvordan ENTSO for elektrisk kraft gjennomfører felles dagen-før- og intradagmarkedskopling i samsvar med artikkel 8 nr. 8 i forordning (EF) nr. 714/2009, skal særlig omfatte følgende:

- a) framdrift og mulige problemer med gjennomføringen av felles dagen-før- og intradagmarkedskopling, herunder valget av ulike tilgjengelige alternativer i hvert land,
- b) utarbeiding av rapporten om beregning og tildeling av kapasitet i samsvar med artikkel 31 nr. 1,
- c) effektiviteten i budområdenes gjeldende konfigurasjon i samarbeid med Byrådet, i henhold til artikkel 34,
- d) en vurdering av hvorvidt driften av priskoplingsalgoritmen og matchingsalgoritmen for kontinuerlig handel er effektiv i samarbeid med NEMO-ene, i henhold til artikkel 37 nr. 6,
- e) en vurdering av hvorvidt kriteriet for beregning av avsavnsverdien er effektiv i samsvar med artikkel 41 nr. 1 og artikkel 54 nr. 1, og
- f) gjennomgåelse av metoden for beregning av planlagte utvekslinger som følge av felles dagen-før-markedskopling i samsvar med artikkel 43 nr. 4.

3. ENTSO for elektrisk kraft skal legge fram en overvåkingsplan som omfatter rapportene som skal utarbeides, og eventuelle oppdateringer i samsvar med nr. 2, for Byrådet for uttalelse senest seks måneder etter at denne forordning er trådt i kraft.

4. Byrådet skal i samarbeid med ENTSO for elektrisk kraft innen seks måneder etter denne forordnings ikrafttredelse legge fram en liste over de relevante opplysningene som ENTSO for elektrisk kraft skal oversende til Byrådet i samsvar med artikkel 8 nr. 9 og artikkel 9 nr. 1 i forordning (EF) nr. 714/2009. Listen over relevante opplysninger kan bli oppdatert. ENTSO for elektrisk kraft skal vedlikeholde et omfattende digitalt dataarkiv i standardisert format med de opplysningene som Byrådet krever.

5. Alle TSO-er skal oversende til ENTSO for elektrisk kraft de opplysningene som er nødvendige for å kunne utføre oppgavene nevnt i nr. 2 og 4.

6. NEMO-ene, markedsdeltakerne og andre organisasjoner som berøres av felles dagen-før- og intradagmarkedskopling, skal på felles anmodning fra Byrådet og ENTSO for elektrisk kraft legge fram for ENTSO for elektrisk kraft de opplysningene som er nødvendige for å gjennomføre overvåkingen i samsvar med nr. 2 og 4, med unntak av de opplysningene som reguleringsmyndighetene, Byrådet eller ENTSO for elektrisk kraft allerede har innhentet som følge av deres respektive overvåkingsoppgaver.

AVDELING V

OVERGANGS- OG SLUTTBESTEMMELSER

Artikkel 83

Overgangsbestemmelser for Irland og Nord-Irland

- 1. Med unntak av artikkel 4, 5 og 6 og deltakelse i utviklingen av vilkårene eller metodene, der de respektive fristene skal gjelde, skal kravene i denne forordning ikke få anvendelse på Irland og Nord-Irland før 31. desember 2017.
- 2. Fra den dag denne forordning trer i kraft og fram til 31. desember 2017, skal Irland og Nord-Irland gjennomføre forberedende overgangsordninger. Disse overgangsordningene skal
 - a) lette overgangen til full gjennomføring og full overholdelse av denne forordning og omfatte alle nødvendige forberedende tiltak for full gjennomføring og full overholdelse av denne forordning innen 31. desember 2017,
 - b) garantere en rimelig grad av integrasjon med markedene i tilstøtende jurisdiksjoner,
 - c) som et minimum sørge for
 - i) tildeling av overføringskapasitet på en eksplisitt dagen-før-auksjon og på minst to implisitte intradagauksjoner,
 - ii) felles nominering av overføringskapasitet og energi innenfor tidsrammen for dagen-før-markedet,
 - iii) anvendelse av prinsippet om at utnyttet kapasitet går tapt eller at utnyttet kapasitet må selges, som angitt i nr. 2.5 i vedlegg I til forordning (EF) nr. 714/2009, for kapasitet som ikke er brukt innenfor tidsrammen for dagen-før-markedet.

- d) sikre rettferdig og ikke-diskriminerende prising av overføringskapasitet på implisitte intradagauksjoner,
 - e) innføre rettferdige, gjennomsiktige og ikke-diskriminerende kompensasjonsordninger for å sikre bindende fastsatt kapasitet,
 - f) utarbeide en detaljert plan som er godkjent av reguleringsmyndighetene i Irland og Nord-Irland, med mål for full gjennomføring og overholdelse av denne forordning,
 - g) være gjenstand for en samrådsprosess som involverer alle berørte parter, og ta størst mulig hensyn til resultatet av samrådet,
 - h) være begrunnet på grunnlag av en nytte- og kostnadsanalyse,
 - i) ikke unødig påvirke andre jurisdiksjoner.
3. Reguleringsmyndighetene i Irland og Nord-Irland skal legge fram for Byrådet minst hvert kvartal, eller på Byråets anmodning, alle opplysninger som er nødvendige for å vurdere overgangsordningene for markedet for elektrisk kraft på øya Irland, med henblikk på å oppnå full gjennomføring og overholdelse av denne forordning.

Artikkel 84

Ikrafttredelse

Denne forordning trer i kraft den 20. dag etter at den er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.

Denne forordning er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Utferdiget i Brussel 24. juli 2015.

For Kommisjonen

Jean-Claude JUNCKER

President
